Täysistunto

Keskiviikko 12.12.2018 klo 14.02—21.40

8. Ajankohtaiskeskustelu EU:n tulevasta kehityksestä
Keskustelualoite KA 18/2018 vp

Keskustelu

Puhemies Paula Risikko: Päiväjärjestyksen 8. asiana on ajankohtaiskeskustelu EU:n tulevasta kehityksestä. Pääministeri Juha Sipilän 5 minuutin puheenvuoron jälkeen myönnän suuren valiokunnan puheenjohtajalle Arto Satoselle ja kunkin eduskuntaryhmän edustajalle 3 minuutin puheenvuoron. Tämän jälkeen myönnän vastauspuheenvuoroja harkitsemassani järjestyksessä. Vastauspuheenvuorot varataan täysistunnossa V-painikkeella. Keskusteluun varataan aikaa korkeintaan 2 tuntia.

Keskustelu

14.23 **Pääministeri Juha Sipilä:** Kiitoksia, arvoisa puhemies! Olemme viimeisen kahden vuoden aikana saaneet Euroopassa populismin lyhyen oppimäärän, kuinka vaikeisiin ja monimutkaisiin asioihin etsitään vastauksia asioita yksinkertaistamalla. Isossa-Britanniassa näin toimittiin, ja lopputulos on kaikkien nähtävillä. Nyt meidän tulisi oppia tapahtuneesta.

Euroopan unioni ei ole täydellinen, siinä riittää paljon kehitettävää. Mutta EU:n hyödyt ovat niin valtavat, että unionin ongelmien korjaamisen eteen kannattaa nähdä vaivaa. Hanskoja ei kannata heittää tiskiin, kuten brittien exit-puolen näkyvimmät hahmot tekivät. EU:n haasteisiin on löydettävä konkreettisia vastauksia, [Vasemmalta: Oikein!] ja niitä on kyettävä käsittelemään niin, että kansalaiset voivat kokea vaikuttavansa. Brexitin osalta ratkaisun avaimet ovat Britannialla. Sopimus on neuvoteltu ja siinä pysytään, mutta toki annamme kaiken tuen Britannian päätöksen tekemiseen. Kaikki toivomme, että Britannia löytää myös sisäisen konsensuksen, jonka avulla hallittu ero toteutuu.

Huomenna alkavan Eurooppa-neuvoston asialista on painava. Tulemme keskustelemaan rahoituskehyksistä, Emusta, muuttoliikkeestä, sisämarkkinoista, brexitistä ja ulkosuhteista. Nämä ovat keskeiset asiat, jotka ylipäätään tällä hetkellä Euroopassa puhututtavat. Nämä kaikki linkittyvät vahvasti myös kasvun ja turvallisuuden teemoihin, joita olemme pitäneet esillä. Kasvu ja turvallisuus ovat keskeiset aihealueet, kun olemme vaikuttaneet keväällä päätettävän neuvoston viisivuotisstrategiaan sekä kesällä koittavaan puheenjohtajakauteen. Erityisesti suomalainen kädenjälki tulee näkymään kasvun osalta ilmasto- ja ympäristökysymyksissä, vapaan kaupan puolustamisessa ja sisämarkkinoiden kehittämisessä.

Turvallisuuden osalta haluan nostaa esille EU:n puolustusyhteistyön sekä hybridivaikuttamisen torjunnan. Olemme olleet kummankin osalta yhteisen kehittämisen edelläkävijöitä — tästä konkreettisena esimerkkinä Helsinkiin perustettu hybridikeskus. Ympäristö-

asioissa olemme etsineet niin ikään konkretiaa, esimerkkeinä metsittämisohjelma Afrikkaan ja avaus hiilipörssistä, jonne päästöjen aiheuttajat maksavat ja josta ilmakehästä hiilidioksidia poistavien ratkaisujen tarjoajille maksetaan korvausta.

Myös marraskuun lopulla Yhdysvaltojen vierailullani ympäristö ja vapaakauppa olivat vahvasti esillä. Valitettavan selväksi näissäkin tapaamisissa kävi, että Yhdysvalloista Eurooppa ei saa kumppania ilmastonmuutoksen hillintään. Vapaakaupan suhteen maan johdon ajatukset ovat jakaantuneempia. Viestini oli ja koko EU:n viestin Yhdysvaltojen suuntaan on oltava, että vapaakauppaa on puolustettava eikä tullien lisääminen ole kumpaakaan osapuolta hyödyttävä tie.

Arvoisa puhemies! Hallituksen tavoitteena on, että Suomi on vahva puheenjohtaja, joka näkyy ja jonka ääni kuuluu. Meillä on oltava herkkyyttä kuulla jokaista sekä edistää yhtenäisyyttä ja siten yhteisten päätösten syntymistä. Olennaista Suomelle on myös suojella unionin perusoikeuksia ja -arvoja, ihmisarvon kunnioittamista, vapautta, kansanvaltaa, tasa-arvoa, oikeusvaltiota ja ihmisoikeuksien kunnioittamista vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan lukien. Suomen on oltava puheenjohtajamaa, joka ei pelkää puolustaa näitä arvoja unionin sisällä tai ulkosuhteissa.

Tapaan kaikki EU-kollegani kahdenvälisesti vielä ennen ensi huhtikuun vaaleja. Perjantain EU-kokouksen ja maanantain Afrikka-kokouksen välissä käyn Maltalla, Kyproksella, Tšekissä ja Slovakiassa. Haluan varmistaa, että kautemme tavoitteet ovat jokaisen jäsenvaltion tiedossa. Vaikka kommunikaatio kollegoiden kanssa on jo nykyään hyvin tiivistä ja aktiivista, lisäaktiivisuus tuo pohjaa sille, että puheenjohtajakauden aikana voidaan saavuttaa konkreettisia tuloksia.

Arvoisa puhemies! Lopuksi vielä lämmin kiitos parlamentaariselle ryhmälle EU-puheenjohtajuusohjelman erinomaisesta valmistelusta.

Puhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi suuren valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Satonen, olkaa hyvä, 3 minuuttia.

14.28 **Arto Satonen kok:** Arvoisa puhemies! Tämä keskustelu ei voisi olla ajankohtaisempaan aikaan: erittäin tärkeä huippukokous on edessä, ja myöskin Suomen puheenjohtajakausi on jo lähellä.

Puheenjohtajakausi on ainutlaatuinen paikka vaikuttaa, koska silloin aloittaa uusi komissio, uuden komission työohjelma ja Suomi voi omassa puheenjohtajaohjelmassaan nostaa meille ja Euroopalle tärkeitä asioita esille. Euroopan unioni on taloudellinen suurvalta, mutta sen poliittista vaikutusvaltaa pitää vahvistaa. Pienelle maalle, kuten Suomelle, keskeistä on sääntöperusteisen ja kansainvälisiin instituutioihin perustuvan järjestelmän toimivuus. Me emme halua maailmaa, jossa suurvaltajohtajat tekevät diilejä meidän ylitsemme. Jos Eurooppa on yhtenäinen, niin se on vahva myös globaalisti. EU27:n yhtenäisyys brexitissä on ollut kiitettävää.

On monia sellaisia asioita, jotka on pakko ratkaista eurooppalaisella tasolla. Euroopan unionista ei tarvitse tehdä liitovaltiota, mutta monet asiat vaativat sitä, että niihin löydetään yhteisiä ratkaisuja. Näitä ovat esimerkiksi ilmastonmuutoksen hillintä, terrorismin torjunta, sisäisen turvallisuuden vahvistaminen, maahanmuutto, Afrikan kehityksen edistäminen, hybridiuhkiin varautuminen, kauppapolitiikka ja esimerkiksi digijättien saaminen verotuksen piiriin. Yksikään maa ei voi tehdä näitä yksinään.

Suomen puheenjohtajakaudella tulee nostaa sellaisia asioita esille, jotka ovat tärkeitä Suomelle, mutta tärkeitä myös koko Euroopalle. Yksi tällainen asia on kiertotalous, jossa voidaan teknologiaa kehittämällä ja sääntelyn avulla saavuttaa paljon. Suomi voi myös viedä kiertotalouden osaamista Eurooppaan.

Meille on tärkeää myös pohjoinen ulottuvuus ja arktisen alueen hyödyntäminen. Siellä on tietysti tärkeitä ympäristöasioita, kuten mustan hiilen torjunta, mutta siellä on myös paljon elinkeinomahdollisuuksia raide-, tie- ja tietoliikenneyhteyksien kautta. Puolustusyhteistyön vahvistaminen Euroopan unionissa on erittäin tärkeää Suomelle, ja on hyvä, että se on nyt etenemässä vahvasti. On myös tärkeää edistää koulutuksen ja tutkimuksen kehittämistä eurooppalaisella tasolla, ja Suomi on tässä koulutuksen suurvaltana erinomainen mallimaa viemässä asioita eteenpäin. Tärkeää on myös se, että ihmisoikeudet, oikeusvaltioperiaate ja tasa-arvo ovat tärkeässä roolissa.

Aivan lopuksi, arvoisa puhemies: brexit on osoittanut sen, että Euroopan unioni kykenee selviytymään, jos joku maa lähtee, mutta se maa, joka lähtee, ei kykene selviytymään. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ohhoh!]

Puhemies Paula Risikko: Seuraavaksi mennään ryhmäpuheenvuoroihin. — Keskustan eduskuntaryhmä, edustaja Anttila, olkaa hyvä, 3 minuuttia.

14.31 **Sirkka-Liisa Anttila kesk:** Arvoisa puhemies! Brexitin jälkeen käynnistyy työ Euroopan unionin uudistamiseksi. Yhteinen tahtotila EU:n tulevaisuudesta kirjattiin julistukseen maaliskuussa 2017: keskitytään olennaiseen, talouden, työllisyyden ja turvallisuuden vahvistamiseen. Yhtenäinen ja toimintakykyinen unioni, jolla on selkeä tiekartta tulevaisuuteen, pystyy parhaiten vastaamaan kansalaisten huoliin ja odotuksiin. EU:n päätöksenteon perustana on oltava kansalaisnäkökulma ja päätösten tekeminen läheisyysperiaatetta noudattaen. Me tarvitsemme vähemmän byrokratiaa mutta enemmän konkreettisia päätöksiä, joilla luodaan kasvua ja työllisyyttä, vahvistetaan eurooppalaista turvallisuutta ja sosiaalista eheyttä sekä unionin roolia vastuullisena globaalina toimijana.

Pakolaisuus on maailmanlaajuinen ongelma, ja sen ratkaiseminen on mahdollista vain kansainvälisellä monenkeskisellä yhteistyöllä. Pakolais- ja maahanmuuttokysymyksessä samoin kuin terrorismin torjunnassa tarvitaan unionin yhteisiä ratkaisuja. Schengen-järjestelmä ei toimi eikä myöskään tasapuolinen taakanjako unionin sisällä. Euroopan unionin yhteisen muuttoliikepolitiikan on perustuttava kokonaisvaltaiseen lähestymistapaan. Siinä yhdistyvät pakolaisuuden juurisyihin vaikuttaminen ja EU:n ulko- ja sisärajojen asianmukainen valvonta.

Suomelle unionin jäsenyys on ollut arvovalinta ja valinta turvallisuuden puolesta. Suomi on toiminut aktiivisesti unionin sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden vahvistamiseksi. Pääministeri Sipilälle suuret kiitokset hyvin hoidetusta Euroopan unionin politiikasta. Yhteistyösuhteet EU-kollegoihin ovat kunnossa. Pieni maa pärjää unionissa juuri näin: verkostoitumalla, aktiivisuudella ja aloitteellisuudella.

Arvoisa puhemies! Unionin toiminnan ydintä ovat toimivat sisämarkkinat. Euroopan talouden ja työllisyyden perustana on vakaa talous- ja rahapolitiikka. Keskusta katsookin, että talous- ja rahaliittoa on uudistettava perustuen jäsenmaiden omaan vastuuseen taloudenpidostaan ja finanssipolitiikan yhteisten sääntöjen noudattamiseen. EU:n monivuotiset rahoituskehykset on asetettava tasolle, jolla unioni kykenee selviämään asetetuista tavoitteista. Panostukset tutkimukseen, muuttoliikkeen hallintaan, rajavalvontaan ja puolustuk-

seen ovat perusteltuja. Neuvotteluissa on turvattava Suomen kokonaisetu ja maamme nettomaksuaseman kannalta tärkeiden politiikka-alojen rahoitus. Komission esittämät leikkaukset maatalouden ja maaseudun kehittämiseen on torjuttava, sillä ne vaarantaisivat pohjoisen maatalouden kannattavuutta, vaikeuttaisivat ympäristönsuojelun laatua ja ilmastonmuutoksen torjuntaa sekä heikentäisivät edellytyksiä tuottaa terveellistä ja turvallista ruokaa eurooppalaisille.

Suomelle tärkeää on turvata myös Pohjois- ja Itä-Suomen asema koheesiorahoituksessa huomioiden alueiden heikompi bkt-taso, harva asutus ja pitkät etäisyydet. Yhtä lailla meidän on huomioitava muut kansalliset erityispiirteet, kuten pohjoisen ulottuvuuden politiikka, arktisuus ja Itämeri-yhteistyön rahoitus. Suomella on EU-puheenjohtajamaana erinomaiset edellytykset vaikuttaa unionin yhteiseen politiikkaan meidän omien vahvuuksiemme pohjalta. — Kiitoksia.

14.35 **Pia Kauma kok:** Arvoisa puhemies! Suomesta tulee Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajamaa ensi vuoden heinäkuussa. Kautemme sijoittuu tärkeään vaiheeseen juuri Euroopan parlamentin vaalien jälkeen ja toisaalta myös melko turbulenttiin vaiheeseen, jos katsotaan yksittäisiä jäsenmaita: Italiassa kahdesta populistipuolueesta koottu hallitus on uhmannut Euroopan komissiota lupaamalla kansalle kantokykyyn nähden ylisuuria taloudellisia etuja ja tekemällä budjetin, joka ei vastaa yhdessä sovittuja sääntöjä. Ranskassa polttoaineiden hinnankorotuksista liikkeelle lähteneet keltaliivien mielenosoitukset ovat paisuneet koko maata ravisuttavaksi väkivaltaiseksi liikkeeksi. Saksassa pitkäaikainen valta vaihtuu, kun liittokansleri Merkel tulee siirtämään vallan seuraajalleen. Ja puhumattakaan, mitä tapahtuu Britanniassa, kun pääministeri May lopulta — mahdollisesti tammikuun lopulla — tuo EU:n kanssa neuvotellun sopimuksen parlamentin äänestettäväksi. Listaan voisi vielä lisätä ainakin Puolan ja Unkarin, joissa oikeusvaltion ja vallan kolmijaon perusteita on rikottu.

Arvoisa puhemies! Vaikka Euroopan maiden vakautta koetellaan — ja ehkä nimenomaan juuri siksi — Suomen tulee tulevana puheenjohtajamaana ja jo sitä ennenkin painottaa sitä yhteistä arvoperustaa, jonka turvaamiseksi Euroopan unioni on luotu. Tähän kuuluvat ihmis- ja perusoikeudet sekä sitoutuminen vapaan ja demokraattisen oikeusvaltion ihanteisiin. Tällä viikolla YK:n yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus on täyttänyt 70 vuotta. Vain muutamaa vuotta tuota julistusta aikaisemmin rauha Euroopassa näytti kaukaiselta haaveelta toisen maailmansodan jyllätessä.

Euroopan unioni onkin Suomelle tärkeä nimenomaan kokonaisturvallisuutemme näkökulmasta. EU:sta pois hakeutuva Britannia on ollut Euroopan unionin suurin puolustusmahti, joten jos ja kun brexit toteutuu, jää unioniin toki ydinasevaltio Ranska, jolla on muun muassa vahva puolustusteollisuus. Yksi merkittävä avaus tänä vuonna on ollut Ranskan presidentin tekemä aloite puolustusyhteistyön lisäämiseksi Euroopassa. On puhuttu jopa eurooppalaisen armeijan perustamisesta, mutta käytännössä ehdotettu tiiviimpi yhteistyö tulee todennäköisesti tarkoittamaan kansallisvaltioiden puolustus- ja sotilasvoimien yhteisiä harjoituksia, yhteisiä materiaalihankintoja sekä yhteistä teollisuuspolitiikkaa.

Arvoisa puhemies! Yksi asia eri maissa tapahtuvan liikehdinnän taustalla on tyytymättömyys maahanmuuttopolitiikkaan. Esimerkiksi Italiaan on tullut viimeisen neljän vuoden aikana puoli miljoonaa maahantulijaa, ja monet italialaiset ovat kokeneet, että muu Eurooppa on jättänyt Italian yksin selviytymään tilanteesta. Maahanmuuton kysymys on ratkaistava, sillä asia ei poistu päiväjärjestyksestä. Päinvastoin, tulijoita on tulevina vuosina

enemmän, kun ilmastonmuutoksen seurauksena monissa, erityisesti Saharan eteläpuolisen Afrikan maissa elinolosuhteet heikkenevät oleellisesti.

Arvoisa puhemies! Kolmantena ja viimeisenä asiana nostan esiin koulutuksen. Eri maiden yhteenkuuluvuutta vahvistaa se, että kansalaiset pääsevät osaksi unionin hyödyistä. Hyvä on esimerkiksi EU:n opetusministerien tukema komission ehdotus, jonka mukaan Erasmus-rahoitus kaksinkertaistetaan ensi kaudelle. Erinomainen on myös linjaus lisätä liikkuvuusmahdollisuuksia sekä se, että myös muut kuin korkeakouluopiskelijat pääsevät jatkossa osaksi Erasmus-vaihtoa.

Euroopan pitää yhtenäisenä se, että keskitymme niihin asioihin, jotka meitä yhdistävät, emmekä niihin, jotka meidät erottavat.

14.39 **Tytti Tuppurainen sd:** Arvoisa rouva puhemies! Kun puhumme EU:n tulevaisuudesta, on ymmärrettävä, missä ajassa elämme.

Puhemies! Ystäväni kahdeksanvuotias tytär harrastaa pianonsoittoa. Yksi päivä kuulin oven läpi, kun hän harjoitteli olohuoneessa — [Puhuja hyräilee] — ja kyllä se oli Beethovenin Euroopan hymni. Kun sen kuulee pienen lapsen soittamana, ei voi olla ajattelematta, miten hauras, miten haavoittuva Euroopan idea on. Emme voi pitää eurooppalaista yhteistyötä itsestään selvänä.

Sen vuoksi, rouva puhemies, kolme näkökulmaa päivän keskusteluun:

Ensinnäkin on Suomen kaltaisen pienen maan etu puolustaa monenkeskistä kansainvälistä sääntöperäistä yhteistyötä — juuri sitä, mitä EU edustaa. [Eva Biaudet: Kyllä!] Kuitenkin EU:n arvot, ne, jotka on kirjattu EU:n perussopimukseen — demokratia, ihmisoikeudet ja oikeusvaltio — ovat uhattuina. Maanantaina YK:n ihmisoikeussopimus täytti 70 vuotta, ja samana päivänä EU:n perusoikeusvirasto julkaisi selvityksen, jonka mukaan lähes 40 prosenttia Euroopan juutalaisista on suunnitellut muuttoa muualle kasvaneen antisemitistisen vihan vuoksi. Tässä maanosassa tämä on kerta kaikkiaan sietämätöntä. Me emme luovuta yhteisöä nationalistien ja populistien hajotettavaksi. Me puolustamme vahvaa ja toimintakykyistä unionia. [Eva Biaudet: Erittäin hyvin sanottu!]

Puhemies! Toiseksi me sitoudumme eurooppalaiseen yhteistyöhön, mutta se ei tarkoita sitä, että haluaisimme säilöä unionin nykyisellään. Liian kauan unionia on kehitetty poliittisen oikeiston ja vain markkinoiden ehdoilla. Tähän on saatava muutos: Ihminen on nostettava yli markkinoiden. Sisämarkkinat tarvitsevat rinnalleen vahvan sosiaalisen ulottuvuuden. Talouspolitiikan ohjaus ja yhteisvaluutta euro on pistettävä palvelemaan tavallisen ihmisen asiaa. Työllisyyden parantamisen, köyhyyden ja eriarvoisuuden ehkäisyn, hyvinvoinnin lisäämisen, terveyserojen kaventamisen, koulutuksen, tutkimuksen ja osaamisen, veronkierron torjunnan on oltava tavoitteinamme. [Eva Biaudet: Kyllä!] Vain siten voimme kääntää ihmisten tyytymättömyyden kohti luottamusta. Tarvitaan lisää sekä kansallista vastuuta että yhteistä vastuunkantoa.

Arvoisa puhemies! Kolmanneksi haluamme tähdentää, miten herkällä hetkellä Suomi astuu EU:n puheenjohtajaksi. Kansainvälinen tilanne edellyttää EU:lta johtajuutta. Ilmastonmuutos edellyttää EU:lta kunnianhimoisia toimia sekä kykyä koota muita maailman maita mukaan. Suomen on korostettava ympäristönsuojelua ja arktista yhteistyötä, kumppanuutta Afrikan kanssa ja aktiivista kehityspolitiikkaa, avointa ja oikeudenmukaista kauppaa. Tiivistyvän puolustusyhteistyön ohella on korostettava EU:n pehmeää voimaa, sen kykyä edistää diplomatiaa, rauhaa ja vakautta.

EU:n arvo on paljon suurempi kuin Suomen nettomaksuosuus tai saanto rahoituskehyksistä. EU on meille turvallisuusyhteisö. Se on meille arvoyhteisö. Puhemies, se on Suomelle paikka maailmassa, jossa voimme vaikuttaa. Ilman sitä olisimme muiden vaikutusvallassa.

14.42 **Simon Elo sin:** Arvoisa rouva puhemies! Sininen tulevaisuus on EU-kriittinen puolue, joka kannattaa kansainvälisyyttä ja kaupankäyntiä, mutta emme hyväksy liittovaltiokehitystä. Olemme EU:ssa Suomen palovaroitin: hälytämme aina, kun näyttää siltä, että unionia kehitetään liittovaltion suuntaan.

Sinisille, ja uskon, että suurimmalle osalle suomalaisista, on tärkeintä kaksi T:tä: talous ja turvallisuus. EU-jäsenyydellä on oikeutus silloin, kun se vahvistaa suomalaisten hyvinvointia ja pystyy turvaamaan kansalaisia terrorismilta, hallitsemattomalta maahanmuutolta, ilmastonmuutokselta ja hybridivaikuttamiselta. EU on valitettavasti epäonnistunut turvallisuuden takaamisessa, ja se on keskeinen syy, miksi Britannia päätti kansanäänestyksessä erota EU:sta.

Arvoisa puhemies! Mikään pakkopaita EU-jäsenyys ei saa olla, vaan vapaiden kansojen liitto. Sinisille on tärkeää, että EU-asioissa kansanvalta toteutuu. Suomen EU-puheenjohtajuuskauden tärkeimpänä teemana tulisikin olla demokratian ja kansanvaltaisuuden edistäminen EU:ssa. Nyt on kunnioitettava niiden yli 17 miljoonan britin kansanäänestyksessä ilmaisemaa tahtoa, piti siitä tai ei. Tosin kyselytutkimuksen mukaan enemmistö Britannian kansalaisista toivoo tällä hetkellä uutta kansanäänestystä erosopimusluonnoksen ja EU:ssa pysymisen välillä. Todennäköisempää on kuitenkin uudet vaalit, joissa haetaan uutta neuvottelumandaattia.

Britanniaa huolestuttavampi on Italian tilanne. Italian valtionvelka on valtava, ja pelkona on, että Italia ajautuu maksukyvyttömyyteen. Italia on liian suuri jäsenmaa muiden pelastettavaksi. Italialaiset tietävät sen ja pitävät sitä vipuvartenaan. Suomen ei pidä pelästyä irti leikattua hevosen päätä sängyssä. Uhkailua ei saa hyväksyä. Italialla ei ole meille tarjousta, mistä me emme voisi kieltäytyä.

Euroalueelle tulee luoda mekanismi, jonka avulla euromaa voitaisiin hallitusti erottaa tai se voisi erota eurosta. EU-komissio vaikuttaa nyt olevan hampaaton euroalueen sääntöjä rikkovien maiden kanssa, joten tällainen todellinen uhka euroalueen sääntöjä rikkovien varalle täytyy pystyä luomaan.

Arvoisa puhemies! Suomalaisen maanviljelijän ei pidä olla entistä enemmän vastuussa ranskalaisen maanviljelijän päätöksistä. Suomalaisen valkokaulustyöläisen ei pidä olla entistä enemmän vastuussa italialaisen valkokaulustyöläisen päätöksistä. Vain suomalaisten hyvinvointia mahdollisimman hyvin palveleva EU voi saada suomalaisten tuen.

14.46 **Mika Niikko ps:** Arvoisa rouva puhemies! Brexit on hallinnut julkista keskustelua viimeisen kahden vuoden ajan. Brittejä on usein syytetty siitä, että he yrittävät noukkia rusinoita pullasta eli pitää kiinni integraation eduista mutta vapautua sen haitoista. Juuri tällaiseen ajatukseen yhteistyön pitäisikin perustua. EU:n pitäisi olla yhteistyöelin, jonka avulla Euroopan kansat voivat ratkaista ja ehkäistä yhteisiä kansalaisiaan koskevia ongelmia.

EU:ta mainostettiin vähän kuin luvattuna maana erämaassa vaeltavalle: yhteisönä, jonka piti lisätä vapauttamme ja tuoda vauraus joka kotiin. Maidon ja hunajan vaakakupin toisella puolella keikkuu kuitenkin kansanvallan rajan koetukset. EU:sta on tullut suuruuden-

hullu liittovaltioprojekti, jonka keskeinen tavoite on paisuttaa omaa valtaansa jäsenmaidensa kustannuksella.

Yhteisvaluutta oli poliittinen utopia. Se on rampauttanut monen jäsenmaan talouden, ja se synnytti kymmenen vuotta sitten Kreikassa kriisin, jonka hintaa myös suomalaiset veronmaksajat maksavat vielä pitkään. Työvoiman vapaa liikkuvuus on aiheuttanut väestökriisin monissa Itä-Euroopan maissa ja luonut halpatyömarkkinat Länsi-Eurooppaan, myös Suomeen. Schengen-alue ja sisärajojen poistaminen mahdollistivat koko Eurooppaa ravistelleen siirtolaiskriisin.

Perussuomalaisten kanta on, että sellaista integraatiota, josta on vahinkoa Suomelle, pitää purkaa. Ongelmia ei pidä yrittää ratkaista integraatiota lisäämällä. Ratkaisu eurokriisiin ei ole se, että Bryssel kaappaa jäsenmaiden kansalaisilta mahdollisuuden hallita omia verovarojaan, [Oikealta: Mistä aloitetaan?] vaan tarvittaessa euron alasajo. Ratkaisu siirtolaiskriisiin ei ole turvapaikkamenettelyn keskittäminen Brysseliin, vaan sisärajavalvonnan palauttaminen. Suomen ei pidä hyväksyä sitä, että EU ei kykene ratkaisemaan yhteisiä ongelmia ja samaan aikaan estää jäsenmaitaan ratkaisemasta niitä kansallisesti.

Perussuomalaisten EU-poliittinen linja on, että Suomen edun ja itsemääräämisoikeuden tulee näkyä kaikkia päätöksiä tehtäessä. Jos siinä ei onnistuta, on mietittävä muita ratkaisuja.

14.48 **Ville Niinistö vihr:** Arvoisa puhemies! Länsimainen demokratia on kriisissä. Vielä pari vuosikymmentä sitten tällainen ajatus tuntui mahdottomalta. Liberaali demokratiahan oli juuri voittanut kylmän sodan, muuri murtui Euroopassa, vapauden aalto eteni Suomeen asti. Silti on käynyt niin, että ne voimat, joita länsimainen demokratia, teknologian kehitys ja markkinatalous ovat vapauttaneet, on käännetty vapautta vastaan.

Tiukka talouskurin politiikka on vienyt luottamusta päättäjien kyvystä pitää kansalaisia yhdessä veneessä, kun monissa maissa eriarvoisuus ja työttömyys ovat lisääntyneet. Ilmastonmuutos etenee, kun päästöjen aiheuttaminen on yhä liian kannattavaa niiden rajoittamiseen nähden. Globalisaatio ja digitalisaatio ovat lisänneet varallisuuden kasautumista entistä harvempien suuryritysten ja myös yksilöiden haltuun. Samalla diktatuurit ja hajottavat voimat myös maidemme sisällä ovat ottaneet teknologian apuvälineekseen disinformaation levittämisessä ja kybersodan käymisessä.

Hyvät ystävät, tämä suunta on muutettavissa. Mitään ei ole menetetty. Meidän on vain ymmärrettävä haasteen suuruus ja sen velvoittavuus demokratian puolustamisessa. On luotava yhdessä toivoa kestävästä tulevaisuudesta ja yhteiskunnasta, jossa jokaiselle ihmiselle ja hänen unelmilleen on tilaa. On nostettava kestävä kehitys, työllisyys ja ihmisten välinen oikeudenmukaisuus kaiken päätöksenteon keskiöön. Tässä tarvitaan Euroopan unionia ja yhteistyötä maidemme kesken enemmän kuin koskaan. Yksinään pieni maa ei pärjää, avointa talouttamme me puolustamme yhdessä.

Viime sunnuntaina ranskalaisen ekonomistin Thomas Pikettyn johtama 50 tutkijan ryhmä esitti ajatuksiaan Euroopan suunnan korjaamiseksi. Siihen kannattaa tutustua. He aivan oikein näkivät Euroopan yhteiset ratkaisut ihmisten työllisyyden ja tasa-arvon vahvistamisessa keskeiseksi tavaksi torjua äärioikeiston ja populismin nousua. He esittivät EU-maiden yhteisiä veroratkaisuja, joilla puututaan epäterveeseen verokilpailuun ja veronkiertoon, joilla saadaan globaalit jättiyritykset ja digiyritykset verotuksen piiriin ja joilla torjutaan ilmastonmuutosta. Neljännes näiden verojen tuotoista laitettaisiin tutkimukseen ja tuotekehitykseen, siis uuteen panostamiseen, ja puolet palautettaisiin jäsenmaille. Jotain

tällaista meidän Suomenkin pitäisi ennakkoluulottomammin harkita, kun mietimme EU:n kehittämistä. Yhteisten verojen ja varojen avulla vakautetaan euroalueen toimintakykyä sekä siirretään EU:n huomiota talouskurista työllisyyden ja ihmisten hyvinvoinnin parantamiseen. EU:n on oltava ihmisten yhteisö ihmisten puolella.

Aikamme isoja haasteita, kuten ilmastonmuutosta, ei myöskään kukaan ratko yksin. Me vihreät haluamme rakentaa Eurooppaa, joka puolustaa tinkimättömästi ilmastoa ja ihmisyyttä varmistamalla, että oikeusvaltio suojelee kaikkia ja että markkinat muutetaan ratkomaan ympäristökysymyksiä. Suurempi osuus EU:n budjetista pitääkin ohjata ilmastonsuojeluun ja uuteen teknologiaan samalla, kun nostamme päästövähennystavoitteitamme.

Arvoisa puhemies! Brexit on siis [Puhemies koputtaa] murhenäytelmä, jossa ei ole voittajia. Surkuttelun sijaan katse on käännettävä tulevaisuuteen ja panostettava siihen, että yhdessä pärjäämme. Meidän on oltava osa ratkaisua, ei osa ongelmaa.

14.52 **Paavo Arhinmäki vas:** Arvoisa rouva puhemies! Ranskassa niin sanotut keltaliivit ovat osoittaneet mieltään jo neljän viikon ajan. Kysymys ei ole vain dieselin hinnannoususta, vaan se oli viimeinen pisara, joka lopulta sai kupin nurin. Monet ranskalaisten kritiikin kohteista ja tavallisten ihmisten ongelmista ovat yleiseurooppalaisia ja lähes sellaisinaan nähtävissä myös suomalaisessa yhteiskunnassa. Ranskassa kritiikki vain purkautuu keskimääräistä rajummin. Onneksi meillä eivät autot pala mielenosoituksissa.

Arvoisa rouva puhemies! Aave kummittelee Euroopassa — tyytymättömyyden aave. Jokaisessa Euroopan maassa pitää pystyä nykyistä paremmin vastaamaan ihmisten tyytymättömyyteen, osattomuuden tunteeseen ja huoleen tulevaisuudesta. Varallisuus keskittyy harvoille. Entistä useampi kamppailee toimeentulo-ongelmien kanssa. Meidän pitää tehdä politiikkaa kaikille, ei harvoille. Myös EU:lle pitää asettaa kysymys: onko EU:n toiminta omiaan lisäämään kansalaisten luottamusta päätöksentekoon ja tulevaisuudenuskoa? Vastaus taitaa valitettavasti olla kielteinen.

Arvoisa rouva puhemies! EU:n seuraavien vuosien toimintaa määrittävät pitkälle rahoituskehykset eli EU:n budjetti. Suomessa keskustelu EU:n budjetista on ollut jopa absurdia. Eurooppaministerin hellimä ajatus, jonka mukaan mahdollisen brexitin jälkeenkin Suomen EU:sta saama rahoitus ei saa vähentyä, Suomen maksuosuus ei saa kasvaa ja lisäksi rahoitusta pitää vielä suunnata uusille alueille, on suorastaan paradoksaalinen. [Mika Niikon välihuuto] Kansallinen nettosumma-ajattelu on huono lähestymistapa. Hedelmällisempi lähestymistapa EU:n budjettiin olisi käydä ensin huolella läpi ne tehtävät ja vastuut, jotka halutaan yhteisbudjetin kautta hoitaa, ja asettaa tämän jälkeen rahoitustaso tehtäviä vastaavaksi.

Arvoisa rouva puhemies! Suomessa puhutaan paljon EU:n liittovaltiokehityksestä määrittelemättä oikeastaan sisältöä sille, mitä on liittovaltiokehitys. Mutta se kai lienee selvää, että jos jokin on liittovaltiokehitystä, niin EU:n militarisointi. Ja sitä eduskunnassa tuntuu vastustavan vain vasemmistoliitto. Perussuomalaiset, siniset ja keskusta ovat tässä asiassa kovin innokkaita federalisteja. [Välihuutoja]

Euroopan hiili- ja teräsyhteisö perustettiin turvaamaan rauhaa kytkemällä maat taloudellisesti yhteen. EU on ollut rauhanprojekti, joka on palkittu myös Nobelin rauhanpalkinnolla. Nyt niin sanotusta rauhanrahastosta halutaan rahoittaa EU:n sotilaallisia operaatioita, kolmansien maiden asevoimien kapasiteetin vahvistamista, kolmansien maiden tai muiden kansainvälisten toimijoiden rauhanturvaoperaatioita sekä muita ulko- ja turvallisuuspolitiikan toimia, joilla on sotilaallinen tai puolustuksellinen ulottuvuus.

Arvoisa rouva puhemies! Jos Neuvostoliitolla oli aikoinaan rauhan aseet, halutaan nyt EU:lle rauhanrahasto. Orwell olisi ylpeä tästä uuskielestä.

14.56 **Eva Biaudet r:** Ärade talman, arvoisa puhemies! Me eurooppalaiset olemme tärkeän valinnan edessä ensi toukokuussa. Tuolloin järjestettävissä EU-vaaleissa valitsemme, haluammeko liberaalin vision Euroopasta, joka perustuu vapaudelle, hyvinvoinnille ja uusille mahdollisuuksille, vai peräännymmekö takaisin kohti nykyistä nationalistisempaa ja autoritäärisempää hallintoa.

Antiliberaalit ja vanhoilliset voimat lamaannuttavat nykyään politiikan eri puolilla Eurooppaa ja aiheuttavat näin vakavan haasteen Euroopan unionille. Uhkana on siis, että autoritääriset, nationalistiset ja populistiset liikkeet horjuttavat sitä avoimuutta, moniarvoisuutta ja suvaitsevuutta, mikä on ollut ominaista ainakin sille Euroopalle, jonka me rkp:läiset tunnistamme omaksemme.

EU:n perusoikeusviraston FRA:n johtaja Michael O'Flaherty korosti äskettäisellä Suomen-vierailullaan sosiaalisen pilarin merkitystä, jotta populismin ja nationalismin näennäisratkaisuja voidaan vastustaa. On mahdoton hyväksyä, että miljoonat lapset EU:ssa elävät köyhyysrajan alapuolella tai että romanit monissa EU-maissa on jätetty käytännössä sosiaaliturvan ulkopuolelle. EU ei voi suhtautua näihin epäkohtiin välinpitämättömästi.

Ärade talman! Vi ser också på global nivå hur protektionismen stärker sitt grepp och hotar Europas liberala grundvärderingar. Svenska folkpartiet vill lyfta fram de goda resultat som det europeiska samarbetet har bidragit med. Till exempel Erasmus-programmet har gett ett omistligt kunnande för väldigt många unga européer och öppnat nya perspektiv i deras liv.

Vi måste alltså fortsätta reformera det europeiska samarbetet. Våra ekonomier måste bli mer konkurrenskraftiga, och våra demokratiska institutioner måste bättre kunna svara på medborgarnas krav. Vi måste få till stånd en mer långsiktig migrationspolitik som bygger på ett gemensamt ansvar, och vi måste hitta kollektiva lösningar som effektivt motverkar klimatförändringen. Finland har en viktig roll i att hitta hållbara innovationer som motverkar klimatförändringen, också för att vi har ett stort know-how inom cirkulär ekonomi, teknologi och på energiområdet.

Arvoisa puhemies! Investoimalla koulutukseen, yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon, infrastruktuuria kehittämällä sekä luomalla digitaaliselle Euroopalle hyvät säännöt parannetaan kaikkien eurooppalaisten elämää. Yhdymme täysin pääministeri Juha Sipilän toteamaan, että EU:n menestys voi perustua ainoastaan vahvaan oikeusvaltioperiaatteeseen. Oikeusvaltioperiaatteiden noudattaminen edellyttää hyvää ja näistä periaatteista tinkimätöntä johtajuutta. Odotamme Suomelta kunnianhimoista johtajuutta yhteisten [Puhemies koputtaa] vastausten löytämiseksi, kun meistä puolen vuoden kuluttua tulee EU:n puheenjohtajamaa. — Kiitoksia.

14.59 **Sari Essayah kd:** Arvoisa rouva puhemies! Ensi vuonna Euroopan unionille valitaan uutta suuntaa. Asialistalla on muun muassa EU-vaalit, komission muodostaminen, rahoituskehysneuvottelut ja todennäköisesti Ison-Britannian EU-eron loppuun saattaminen. Suomen EU-puheenjohtajuuskausi on meille suomalaisille haasteitten lisäksi myös mahdollisuus nostaa itselle tärkeitä asioita esille, kuten kierto- ja biotaloutta, turvallisuutta,

arktista ja pohjoista ulottuvuutta, monenkeskistä sääntöpohjaista yhteistyötä sekä myöskin koulutusosaamistamme.

EU:n kohtaamat vaikeudet sisä- ja ulkopolitiikassa sekä muutokset kansalaismielipiteissä haastavat jäsenmaita ja unionissa tehtävää yhteistyötä panostamaan entistä enemmän niin toimiin talouden, työllisyyden ja turvallisuuden vahvistamiseksi kuin myöskin kansalaisten kuulemiseen ruohonjuuritasolla. Eurooppalaisen yhteistyön tulisi tuoda ennen kaikkea lisäarvoa kansalliseen politiikkaan haasteissa, joihin jäsenmaan ponnistelut eivät yksin riitä, kuten turvallisuudessa, rikollisuuden ja terrorismin torjunnassa sekä ilmastonmuutoksen ja ympäristönsuojelun haasteissa. Sen sijaan liittovaltiokehitystä tai lisää turhaa byrokratiaa me emme tarvitse.

Arvoisa rouva puhemies! Myöskin talous- ja rahaliitto Emu on merkittävien muutosten alla. Kannamme huolta Emun uusista kehittämishankkeista ja pyrkimyksistä lisätä jäsenmaitten yhteisvastuuta. Emme ole huolissamme yksin, vaan Suomi on mukana samassa ryhmittymässä muiden hyvin taloutensa hoitaneitten maitten kanssa. Emun keskeisimmät ongelmat liittyvät markkinakurin puutteeseen, jäsenmaitten ylivelkaantumiseen sekä valtioiden ja pankkien väliseen niin sanottuun kohtalonyhteyteen. Me kristillisdemokraatit olemme alleviivanneet jäsenmaitten vastuuta omasta taloudestaan. Emun vahvistamisen tulisi ennen kaikkea lähteä siitä, että jäsenmaat toteuttavat itse rakenteelliset uudistukset. Samasta syystä emme myöskään kannata omaa euroalueen budjettilinjaa. Jotta rahaliitolla on edellytykset toimia kestävästi, jäsenmaiden on noudatettava vakaus- ja kasvusopimusta ja alennettava hyvinä vuosina kansallisesti velkojen suhdetta kansantuotteeseen, jotta kriisivuosina on käytettävissä kansallisesti kerättyä liikkumavaraa.

Arvoisa rouva puhemies! Hallitsematon maahanmuutto on kysymys, joka repii tällä hetkellä niin jäsenmaita kuin myöskin eurooppalaista yhteistyötä. Suomen tulee korostaa kunkin jäsenmaan ensisijaista vastuuta maahanmuutto- ja turvapaikkajärjestelmien toimintakyvystä myös lisääntyneiden maahanmuuttopaineiden alla, koska Dublin- ja Schengensäännöksiä ei kriisin aikana noudatettu. Tehokas EU-ulkorajojen valvonta on keskeisin väline varmistaa vapaan liikkuvuuden alue, joten rajaturvallisuuden kehittäminen ja varmistaminen kriisitilanteissa on keskeistä.

Arvoisa rouva puhemies! Kristillisdemokraatit korostavat maahanmuuttokeskustelussa jokaisen ihmisen ihmisarvoa ja torjuvat rasismin ja myöskin antisemitismin.

15.02 **Paavo Väyrynen tl:** Arvoisa puhemies! On halpa ja harhaanjohtava väite sanoa, että Euroopan nykyiset ongelmat johtuvat populismista. Me elämme aikakauden muutoksen keskellä: Kylmän sodan kauden jälkeen käynnistyi globalisaation ja ylikansallisen yhdentymisen aika. Se on nyt tullut tiensä päähän.

Se, että hallitsematon globalisaatio ja ylikansallinen yhdentyminen ovat johtaneet umpikujaan, ei ole mikään yllätys. Silloin, kun tässä salissa käsiteltiin kysymystä Suomen liittymisestä Euroopan unioniin, tästä varoitettiin, ja silloin kaukaa viisaat esittivät, että me olisimme jättäytyneet Euroopan talousalueeseen ja ryhtyneet kehittämään Pohjolan yhteisöä. Jos Suomi olisi tämän valinnan tehnyt, Ruotsi olisi seurannut mukana, ja tällä tavalla Eurooppa olisi järkevällä tavalla eriytynyt. [Timo Harakan välihuuto] Myöskin euroa muodostettaessa ja euroon liityttäessä varoitettiin siitä, että se johtaa taloudellisiin onnettomuuksiin ja se johtaa väistämättä kohti ylikansallista kehitystä euroalueella ja koko Euroopan unionissa.

Myös globalisaation ongelmat olivat esillä. Kun olin mennyt Euroopan parlamentin jäseneksi, käänsin suomeksi James Goldsmithin kirjan nimeltä Ansa. Siinä varoitettiin hallitsemattoman globalisaation seurauksista. Hän hyvin tarkkaan kykeni ennustamaan, minkälaisia ongelmia tästä aiheutuu. Tällä hetkellä sekä ylikansallinen yhdentyminen Euroopan puitteissa että globalisaatio ovat todella ajautuneet umpikujaan. On syntynyt valtavia ongelmia: Työpaikat ovat siirtyneet vanhoista teollisuusmaista halvan työvoiman maihin. On syntynyt suurta työttömyyttä, suuria muuttoliikkeitä, valtavia tulo- ja varallisuuseroja, ja ihmisillä on se ikävä tunne, ettei voi enää vaikuttaa asioihin, kun liian paljon valtaa on siirretty markkinavoimille ja ylikansalliseen päätöksentekoon.

Tämä tyytymättömyys on syvällä, ja se on pysyvä ilmiö, ja siihen on vastattava muuttamalla Euroopan ja maailman kehityksen suuntaa. On ryhdyttävä rakentamaan kansakuntien Eurooppaa ja kansakuntien maailmaa. On palautettava päätösvaltaa kansallisvaltioille ja rakennettava yhteistyö enemmän hallitustenvälisen yhteistyön kuin ylikansallisen päätöksenteon varaan. [Riitta Myllerin välihuuto] Tämä on se muutos, joka nyt on välttämättä nähtävä. Mitä pidemmälle haikaillaan paluuta siihen kehitykseen, jota viime vuosina on eletty, sitä enemmän menetetään mahdollisuuksia hallita tätä kehitystä järkevällä tavalla.

Puhemies Paula Risikko: Tässä vaiheessa myönnän puheenvuorot ministereille Sipilä ja Terho, ja sen jälkeen mennään debattiin, jota voi jo tässä vaiheessa varailla sieltä. — Pääministeri Sipilä, 2 minuuttia, olkaa hyvä.

15.06 **Pääministeri Juha Sipilä:** Arvoisa puhemies! Kiitoksia rakentavista puheenvuoroista. Suomen puheenjohtajakausi ja koko ensi vuosi on monin tavoin EU:ssa supervuosi. Meillä on omat vaalit alla ja sitten Eurooppa-parlamentin vaalit, parlamentin komission järjestäytyminen. Meillä on monivuotinen budjettikehys esillä, Euroopan unionin viisivuotisen strategian toimeenpano, UK:n uuden suhteen määrittelyn neuvottelu, Emun seuraava vaihe, valmistautuminen EU:n 2030-päästövähennystavoitteiden kiristämiseen. Edustaja Biaudet'n mainitsemat oikeusvaltiokysymykset sekä ilmastonmuutoskysymykseen valmistautuminen varmasti pysyvät agendalla. Suomi on tuonut tähän keskusteluun mukaan hiilipörssi-idean, jossa myöskin sitten hiilinielut olisivat osa keskustelua ja selkeämpi osa ratkaisua, ja tähän kaipaamme myöskin markkinavoimia mukaan.

Emussa huolellinen valmistautuminen on tuottanut tulosta. Ollaan menty oikeaan suuntaan. Meillä on ajattelutapaero edelleenkin pohjoisen ja etelän välillä, mutta uskon, että pystymme löytämään kompromissin, missä pankkiunionissa päästään eteenpäin, riskien madaltamisessa päästään eteenpäin, mutta kyllä tämä Italian ja Ranskan tilanne osoittaa, kuinka järkevä linjaus on ollut mennä näissä asioissa hyvin varovasti eteenpäin.

Muuttoliikkeessä kokonaisvaltainen lähestymistapa on ainoa toimiva. Itävalta on esittänyt tämmöistä joustavaa solidaarisuutta, jossa voisi poimia erilaisesta keinovalikoimasta sen maalle sopivimman, esimerkiksi olla taloudellisesti auttamassa Afrikan maita.

Monenkeskinen sääntömääräinen kansainvälinen järjestelmä on tällä hetkellä monin tavoin uhattuna, ja on Suomelle, pienelle maalle, äärimmäisen tärkeää se, että EU pysyy näiden puolustajana — vapaakauppa, ilmastonmuutoksen torjunta, tarvitsemme myöskin aivan uudenlaisen, aidon kumppanuuden ja yhteistyön Afrikan maiden kanssa.

15.08 **Eurooppa-, kulttuuri- ja urheiluministeri Sampo Terho:** Arvoisa puhemies! Aloitan näistä itselleni, ministerisalkkuuni kuuluvista teemoista eli brexitistä ja rahoituskehyksestä.

Brexit on kieltämättä sekavassa vaiheessa, josta on vaikea ennustaa tulevaisuutta, edes lähitulevaisuutta, mitä polkua tässä lopulta sekä Britannia että EU tulevat asian suhteen etenemään. Ehkä on parempi vain kerrata ne periaatteet, mitkä on syytä pitää mielessä, oli tilanne sitten mikä tahansa.

Ensinnäkin tietenkin kunnioitamme Ison-Britannian kansan päätöstä jättää unioni, ja heillä on oikeus jättää unioni jopa ilman sopimusta, jos se sitten on Ison-Britannian päätös, mutta se ei ole toivottavaa mielestäni kummankaan osapuolen kannalta eikä varsinkaan Suomen kansallisen edun kannalta. Olisi erittäin toivottavaa, että vielä löytäisimme keinon tehdä sopimusteitse hallittu brexit, jossa kauppasuhteet, kaikki suhteet, puolustus-, kulttuuri-, kaikki, säilyisivät mahdollisimman läheisinä tämän meidän hyvän ja rakkaan yhteistyökumppanimaamme kanssa.

Rahoituskehyksen suhteen — sitä tässä kommentoitiinkin jonkin verran, katson vasemmalle hieman — kertaan nämä periaatteet, mitkä ovat varsin järkevät Suomen toimintatavassa. Ensinnäkin kokonaistason täytyy pysyä mahdollisimman lähellä nykyistä. Me emme halua kasvattaa tulonsiirtounionia, vaan me haluamme kohdennusten kautta, mikä on täysin realistinen tie, muuttaa budjetin luonnetta siten, että se entistä vahvemmin EU:ssa tukee tiedettä, osaamista, tukee kaupan ja yrittäjyyden edistämistä ja turvallisuutta. Nämä teemat ovat EU:n tulevaisuudessa erittäin keskeisiä myös kansalaisten hyväksynnän kannalta.

Kommentoin lyhyesti vielä perussuomalaisten epäselvää kommenttia siitä, että rajatarkastukset pitäisi saattaa takaisin. Tämähän siis tarkoittaisi esimerkiksi suomalaisille miljoonille ihmisille, jotka ylittävät rajan vuosittain, lisää vaivaa rajanylityksiin. Haluatteko täsmentää tätä avausta, vai tarkoittiko tämä todella kategorisesti, että kaikki miljoonat turistit ja työmatkan tekijät, suomalaiset, jotka lähtevät muihin EU-maihin, joutuisivat aina tarkastuksiin?

Puhemies Paula Risikko: Myönnän nyt vastauspuheenvuoroja. Lähdetään äskeisistä ryhmäpuheenvuorojen käyttäjistä, mutta ensiksi kuitenkin vastauspuheenvuoron saa suuren valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Satonen.

15.11 **Arto Satonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on ollut erittäin hyvää keskustelua ennen kaikkea siitä, mitä asioita Suomen tulee nostaa omalla puheenjohtajakaudellaan pöydälle. Oli todellakin tärkeää, että kaikki puolueet kykenivät yhdessä sen valmistelun tekemään. Kiitokset tässä vaiheessa vielä pääministerille, joka oli keskeisesti vaikuttamassa siihen, että kun meidän omat eduskuntavaalimme ovat tulossa ennen puheenjohtajakauden alkua, niin kaikki puolueet, myös oppositiopuolueet, olivat mukana näitä asioita tekemässä.

Keskeinen asia on myös tämä rahoituskehys, ja nyt on hyvä, että meillä on siitä olemassa jo myös suuren valiokunnan kanta, johon myöskin pääoppositiopuolue sosiaalidemokraatit yhtyi ja jossa keskeinen viesti on nimenomaan se, että maaseudun kehittämisen rahoitus on meille liian vähäinen, mutta samaan aikaan meidän pitää saada myöskin uusiin prioriteetteihin rahoitusta ja kokonaistaso pitää pitää kohtuullisella tasolla. Tätä viestiä on tärkeä viedä eteenpäin.

15.12 **Sirkka-Liisa Anttila kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minäkin yhdyn suuren valiokunnan puheenjohtajan tavoin kiitoksiin siitä, että me saimme suuressa valiokunnassa yhteistyöllä aikaiseksi nämä Suomen puheenjohtajakauden tavoitteet, perusteet ja painopisteet. Lähtökohtanahan on, että kansalaiset otetaan keskiöön, otetaan ilmastopolitiikka haltuun ja rakennetaan vahvempaa Eurooppaa ja turvallisempaa maailmaa.

Erittäin tärkeää meidän on puheenjohtajakautenamme korostaa yhteistä arvoperustaa. Sitä on nyt järkytetty, ja sen takia se on yksi kohta, jossa pitää jatkossa löytää yhteinen sävel, ja siihen liittyvät myöskin yhteiset maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan tavoitteet. Pitää löytää keinot, joilla yhdessä voidaan asioita ratkaista. Ei voi olla niin kuin tällä hetkellä osittain on, että osa kieltäytyy kokonaan esimerkiksi yhdessä sovituista taakanjakopäätöksistä.

Suomen puheenjohtajakauteen osuu tosiaan komission valinta, ja myöskin rahoituskehys todennäköisesti jää sinne, ja silloin lähtökohtana pitää olla, että rakennetaan sellaista Eurooppaa, jossa kaikki jäsenmaat kokevat olevansa yhtä arvokkaita ja tärkeitä. Se ei ole yksin [Puhemies koputtaa] suurten jäsenmaiden Eurooppa, mutta suurilla jäsenmailla on se rooli, että ne ovat olleet vetureita aikaisemmin. [Puhemies koputtaa] Nyt tarvitaan... — Oliko tämä minuutin mittainen? [Puhemies: Kyllä!] — Anteeksi sitten.

15.13 **Pia Kauma kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Se, että populistipuolueet ovat nousseet merkittäviin asemiin monissa maissa, johtuu keskeisesti maahanmuuttopolitiikan epäonnistumisesta. Näin on tapahtunut muun muassa Italiassa, Ruotsissa. Loppujen loppuksi brexitissäkin on kysymys hyvin pitkälti siitä. Tässä mielessä pääministerin esittämä Itävallan joustava malli on hyvin kiinnostava, koska tähän mennessähän Euroopan unionissa on eri yhteyksissä ollut keskustelua esimerkiksi yksittäisten maahantulopisteiden sijoittamisesta eri maihin, mutta ongelma on ollut se, että ei ole löytynyt halukkaita maita, joihin niitä olisi voitu sijoittaa.

Toinen kysymys on se, että turvapaikanhakijoita tietyistä maista on ollut hyvin vaikea palauttaa, koska maat eivät ole ottaneet heitä vastaan. Meillä Suomessa kysymys on lähinnä irakilaisista. Meillä on useita tuhansia irakilaisia, joita ei ole pystytty palauttamaan sen takia, että maa ei ota heitä vastaan. Kysyisinkin nyt pääministeriltä: onko yhteisistä sopimuksista nimenomaan näiden palautussopimusten osalta [Puhemies koputtaa] keskusteltu EU-maiden piirissä?

15.15 **Tytti Tuppurainen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt, kun seuraamme tätä brexitin tuskien taivalta, ei voi olla ajattelematta, mitäköhän se merkitsisi tällaiselle Suomen kaltaiselle pienelle maalle, kun se näyttää isollekin maalle tuottavan tuon kaltaisia, lähes ylitsepääsemättömältä vaikuttavia vaikeuksia. Mitäköhän se merkitsisi?

Haluaisin kuitenkin kysyä myös perussuomalaisilta: Kun kuuntelin teidän ryhmäpuheenvuoroanne ja sitä, että sisärajavalvonta pitäisi palauttaa, niin paljonko olette valmiita siitä maksamaan? Paljonko olette valmiita alentamaan bkt:tä, että sisärajat palautettaisiin? [Perussuomalaisten ryhmästä: Paljon!] Valtava lasku myös suomalaiselle elinkeinoelämälle. Mitä se maksaa? Onko teillä siitä mitään käsitystä?

Puhemies! Maamme hallitus ei ole valitettavasti ollut kovin aktiivinen sosiaalisessa ulottuvuudessa, ja se on syy tälle populismille: se, että ihmiset eivät koe EU:n lisäarvoa arjessaan, vaan on lisääntyvää työttömyyttä ja pahoinvointia. Tähän sosiaaliseen ulottuvuu-

teen tulisi satsata. Arvoisa pääministeri, voisitteko kertoa, mitä Suomi on tehnyt, ja tuletteko te esittämään, [Puhemies koputtaa] että talous- ja sosiaaliministerit kokoontuvat Suomen puheenjohtajakaudella?

15.16 **Simon Elo sin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Maahanmuuttoon sinisten ratkaisu on hyvin lyhyt ja yksinkertainen: turvapaikanhakukäsittely EU:n ulkopuolelle. Kysynkin arvoisalta pääministeriltä: kannatatteko tätä esitystä, mitä ymmärtääkseni aika moni muu EU:n jäsenmaa sinänsä kannattaa?

Tässä on puhuttu paljon Euroopan tilanteesta, ja kyllä se on EU-kriittisenkin sanottava, että kyllähän Eurooppa tällä hetkellä on varsin sekaisin: tilanne Ranskassa, tilanne Britanniassa, Italiassa, Saksassa, kaikissa näissä maissa. Mutta kyllä ihmettelen sitä, että jos Suomessa keltaliivit tekevät töitä, niin Ranskassa keltaliivit tuhoavat toisten työtä. Miten voi olla niin, että presidentti Macron suostuu niihin vaatimuksiin täysin, mitä sellaisten tapahtumien jälkeen Ranskassa on vaadittu? Kaiken sen tuhotyön jälkeen mennään televisioon ja sanotaan ”Suostumme”. Kyllä ranskalaisena äänestäjänä ihmettelisin, mikä on sen äänen merkitys, kun kadulla voi toimia näin.

Perussuomalaisille täytyy sanoa, että teidän puheenvuorossanne täällä aikaisemmin ei tullut edustaja Huhtasaaren kannattamaa EU:sta ja eurosta eroamista. Eikö se olekaan teidän linjanne? Vai eikö vain puolueen varapuheenjohtajalla ole riittävästi valtaa vaikuttaa siihen puheeseen, minkä edustaja Niikko täällä piti?

15.17 **Mika Niikko ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä puhuin hyvin selkeästi sisärajavalvonnan palauttamisesta siltä osin kuin on kyse vapaasta siirtolaisten liikkumisesta ympäri Eurooppaa. Me olemme ensi vuoden budjetissakin varautuneet noin 2 000 uuteen turvapaikanhakijaan, jotka tulevat sisärajojen kautta Suomeen. [Välihuutoja vasemmalta] Ja me tiedämme itsekin, Suomen kansalaiset, että vaikka meillä on vapaa liikkuvuus, niin jos minä lähden tästä lautalla Tallinnaan tai Tukholmaan, niin minulla pitää olla henkilöpaperit mukana tai minä en pääse sinne laivaan astumaan lainkaan. [Timo Harakka: Vähän eri asia!] Ja siinä mielessä tämä perusasia on, että meidän pitää tietää, keitä tänne on tulossa tai Suomeen pyrkimässä. Me emme tällä hetkellä sitä tiedä.

Sitten toinen kysymys, mikä myös liittyy tähän turvapaikkapolitiikkaan ja Eurooppa-politiikkaan: Tanskan malli on kuitenkin se, että rikoksia tehneet turvapaikanhakijat sijoitetaan mahdollisesti tulevaisuudessa saareen. Voisimmeko mekin ajatella siinä mielessä, että tässä mentäisiin turvallisuus edellä koko EU-perheessä ja meilläkin rikoksia tehneet henkilöt sijoitettaisiin vaikkapa Ahvenanmaalle — siellä on paljon kauniita saaria — tai vaikka Suomenlinnaan ja annettaisiin selkeä viesti, [Puhemies koputtaa] että tänne asti ei kannata tulla tekemään rikoksia, että tästä maasta [Puhemies koputtaa] joutuu poistumaan, vaikkei haluaisi?

15.18 **Ville Niinistö vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä tämä brexit-prosessi on paljastanut sen, että tyhjänpuhujilla ei ole paljon vaihtoehtoja sitten, kun kansalaiset yhtäkkiä asettuvatkin heidän vaihtoehtonsa tai ehdotuksensa taakse. Sitten paljastuu, että keisarilla ei ole vaatteita. Ja tästä meidän pitää yhdessä ottaa oppia. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Näin on!] On kuitenkin myös selvää, että Euroopalla on ongelmia ja ne pitää ratkoa ja politiikassa on vaihtoehtoja.

Tässä minä yhtyisin nobelistin, presidenttimme Martti Ahtisaaren sanomaan, kun hän on kiertänyt paljon maailman eri konfliktivaltioita ja pohtinut sitä, minkälainen yhteiskunta on hyvä. Ahtisaari hiljattain sanoi, että pohjoismainen hyvinvointivaltio kelpaa edelleen malliksi muulle maailmalle. Meidän pitäisi siitä tehdä nyt vientituote myös koko Euroopassa, koska ihmisten luottamus päättäjiin on heikentynyt osin sen takia, että on vahva kokemus siitä, että eriarvoisuus lisääntyy.

Sitäkin on tutkittu, että Briteissä brexitiä vastaan äänestivät ne, jotka kokivat, että heidän oma elämäntilanteensa osin Britannian oman hallituksen päätösten seurauksena on heikentynyt ja heidän vaikutusmahdollisuutensa omaan arkeensa ovat heikentyneet. Tässä tarvitaan [Puhemies koputtaa] juuri niitä EU:n yhteisiä varoja, jotta työllisyys ja eriarvoisuuden torjuminen nostetaan nyt taas keskiöön.

15.19 **Paavo Arhinmäki vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Jos ajatellaan, mihin EU:n resursseja olisi syytä suunnata, niin työllisyyden parantamiseen, syrjäytymisen ehkäisemiseen, sosiaalipolitiikkaan, veronkierron suitsimiseen, ihmisoikeuslähtöiseen sosiaalipolitiikkaan. Nämä ovat niitä asioita, joihin EU:n pitäisi panostaa.

Agenda 2030 -tavoitteita ja -kriteereitä tulisi painottaa enemmän niin EU:n sisäisessä kuin ulkoisessa rahoituksessa. Rahoituksen vahvistaminen ilmastonmuutoksen torjuntaan, jota nyt komissio esittää, tutkimus- ja kehitystoimintaan ja nuoriin on perusteltua. Esitettyä suuremmatkin panostukset näihin olisivat paikallaan, erityisesti ilmastokysymyksiin. Meillä on hyvin paljon rajat ylittävää toimintaa ja rajat ylittäviä ongelmia. Niitä ei voi ratkaista maiden rajojen sisällä, vaan tarvitaan rajat ylittäviä ratkaisuita. Siinä mielessä minä hivenen ihmettelen hallituksen tiukkaa linjaa EU:n omiin varoihin, joita yritettäisiin kerätä nimenomaan rajat ylittäviä ongelmia varten. Miksi tätä rahoitusta ei käytetä hyväksi vaan sitä vastaan harataan?

15.21 **Sari Essayah kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On vain ajan kysymys, milloin talouden kelkka Euroopassa kääntyy ja olemme taas ajautumassa seuraavaan mahdolliseen taloustaantumaan. Euromaista erityisesti Italian poliittinen ilmapiiri ja talouden tila ovat huolestuttavia ja Ranskan viime käänteet kertovat siitä, että toinen suuri talous taitaa seurata perässä.

Samanaikaisesti sekä Emussa että myöskin EU-budjetissa ollaan kuitenkin tekemässä askelia, jotka ovat lisäämässä yhteisvastuuta. Rahoituskehysneuvotteluissa halutaan yhteisillä rahoilla olla tekemässä sellaisia rakenteellisia uudistuksia, jotka kuuluisivat kyllä jäsenmaille itselleen. Tämä tarkoittaa sitä, että Suomelle tärkeät keskeiset tavoitteet, jotka liittyvät maatalouden rahoitukseen ja myöskin maaseudun kehittämiseen, ja niihin liittyvät varat ovat uhattuina. Olisinkin halunnut kuulla pääministeriltä, millä tavalla hallitus turvaa Suomelle keskeisten tavoitteitten saavuttamisen näissä rahoituskehysneuvotteluissa ja meille tärkeitten maatalouden ja aluekehitysrahojen säilymisen.

15.22 **Paavo Väyrynen tl** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä kävi juuri niin kuin saattoi ennakkoon pelätäkin, että pääasiassa keskustellaan hyvin päivänkohtaisista, aivan lähiajan asioista ja pidemmän aikavälin Euroopan unionin ja Euroopan ja maailman tulevaisuudennäkymät jäävät sivuun.

Pääministeri on tehnyt aloitteen, että tulevaisuusvaliokunnassa voitaisiin tehdä useamman vaalikauden mittaista tarkastelua Suomen ja varmasti myös Euroopan ja maailman tu-

levaisuudesta. Meillä on tarkoitus varata keväällä, kevätkaudella, useampi kokous tähän työhön. Toivon, että siltä pohjalta eduskunnassa saataisiin aikaan tuollainen pidemmälle tulevaisuuteen suuntaava tarkastelu, ja siitä saattaisi myös olla aineksia Suomen EU-puheenjohtajakaudelle, jotta se ei olisi vain vanhoissa raiteissa ajamista vaan avattaisiin keskustelua uusista kehityslinjoista.

15.23 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yhtenäinen ja vahva Euroopan unioni on pienen jäsenvaltion etu. Yhtenäinen, vahva EU on Suomen etu. Ihmisten Eurooppa on suomalaisten etu.

Britanniassa käynnissä oleva hallituskriisi, poliittinen kriisi on osoittanut, että populisti pettää aina. Arvoisa puhemies, populisti pettää aina. Nurkan takana odottaa taloudellinen kriisi. Populistit lupasivat 350 miljoonaa puntaa viikossa säästöä. Nyt tämä brexit-kriisi maksaa maalle 500 miljoonaa puntaa viikossa. Britanniaa uhkaa satojen miljardien pääomapako. Vientiyritykset suunnittelevat muuttoa. Jos ne jäävät tullin taakse, tulee massapako. Vaihtoehtona on joko tämä sopimus, jossa Britannia jää äänivallattomaksi jäseneksi ja edelleen maksaa, tai sitten taantumaan ajava sopimukseton ero. Britannia on kuihtumassa talouden ja kaupan kärpässarjaan.

Arvoisa puhemies! Jos iso maa ei pärjää yksin, miten kukaan täällä voisi kuvitella, että niin pieni maa kuin Suomi voisi pärjätä yksin? [Mika Niikko: Miten se Norja pärjää?] Tässä on viestiä myös Suomen populisteille.

15.24 **Laura Huhtasaari ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä salissa kysyttiin, kuinka paljon perussuomalaiset ovat valmiita maksamaan rajaturvallisuudesta. Vastaus on, että paljon. Meille suomalaisten turvallisuus tulee aina ensin. Me haluamme välttää terrorismin ja naisiin kohdistuvan väkivaltaisuuden.

Ennen Eurooppa edusti rajaturvallisuutta, sananvapautta ja itsenäisiä kansallisvaltioita. Nykymuotoinen EU edustaa rajatonta kaaosta, terrorismia ja sananvapauden kaventumista.

Me emme kannata myöskään tulonsiirtounionia, missä on nettosaajia ja nettomaksajia. Muistakaa, että sillä, kenellä on rahat, on myös valta. EU määrittelee, miten me käytämme kaiken sen rahan, minkä saamme takaisin.

Nyt haluaisin kysyä ministeri Terholta: Vuonna 2017 te sanoitte, että haluatte [Puhemies koputtaa] järjestää EU:sta kansanäänestyksen. Koska tämä aiotaan toteuttaa?

15.25 **Pekka Haavisto vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun puhumme Euroopasta, niin joskus sanomme, että ”siellä” Euroopassa, ja meidän pitäisi tietysti muistaa, että se on ”täällä” Euroopassa, jossa me olemme. Me olemme osa tätä Eurooppaa.

Jo ennen Suomen puheenjohtajuuskautta tulee ratkaistavaksi brexit-kysymys, ja jos mennään tällaiseen kovaan, sopimuksettomaan brexitiin, se on tragedia Britannialle. Se on myöskin tragedia meille ja meidän taloudellemme. Isolle-Britannialle se on myöskin turvallisuuskysymys liittyen Pohjois-Irlantiin ja Skotlannin tulevaisuuteen ja niin poispäin. Meidän täytyy kyllä auttaa Britannia ulos tästä jollakin tavalla. On myöskin mahdollista muuttaa mieltään, mielestäni se on tärkeää. Britannia-keskustelu on nyt liian umpeutunutta, ja palataan liikaa vanhaan kansanäänestykseen.

Minusta on tärkeää, että omalla puheenjohtajakaudellamme otamme esille Afrikan, otamme esille kehityksen siellä, otamme esille ilmastonmuutoksen ratkaisut. Enkä lain-

kaan kannata edustaja Väyrysen paluuta kansallisvaltioajatteluun niissä asioissa, joissa tarvitsemme laajaa kansainvälistä yhteistyötä.

15.26 **Antti Rinne sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä hyvin kuvattiin edustajien Tuppurainen ja Lindtman puheenvuoroissa sitä, mitä on tapahtumassa brexitin jälkeen ja miten sitä pitäisi suhteuttaa suomalaiseen todellisuuteen.

Arvoisa puhemies! Uudet globalisaation tasoiset haasteet — ilmastonmuutos, digitalous ja alustatalous — haastavat koko globaalia taloutta ja globaalia elämänmenoa, ja näitä pitää kyetä hallitsemaan yhteisesti ja ottamaan yhteisesti hallintaan. Usein taloudellinen ohjaus on tehokas väline tämmöisen hallinnan toteuttamiseen. Esimerkiksi digitaalivero, transaktiovero nopeille kaupoille, päästöverot ja niin edelleen ovat semmoisia keinoja, joita voitaisiin käyttää yhteisesti. Brexit tulee vähentämään Euroopan unionin jäsenmaksutuloja merkittävästi. Nyt tässä tilanteessa voisi olla järkevää miettiä EU:n omien varojen keräämistä semmoisilla elementeillä, jotka eivät vaikuta jäsenmaksujen osuuteen, [Puhemies koputtaa] eivät lisää yhteisvastuuta eivätkä lisää tulonsiirtoja. Oletteko valmis miettimään omien varojen keruuta näillä elementeillä?

15.27 **Li Andersson vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Keltaliivien mellakat Ranskassa ovat kyllä tuorein esimerkki Euroopan päättäjien suurimmasta epäonnistumisesta. Se on se, että ei olla pystytty antamaan kaikille kansalaisille näkymiä paremmasta tulevaisuudesta. Siihen on syytä suhtautua vakavasti niin täällä Suomessa kuin monissa muissa maissa, missä kansalaisilla on kokemus siitä, että esimerkiksi talouskuri on asetettu kansalaisten hyvinvoinnin edelle.

Toinen keskeinen ongelma ovat ne ratkaisemattomat demokratiaongelmat ja demokratiavaje, jotka liittyvät rahaliiton rakenteisiin ja myöskin näihin talouskurisääntöihin. Emmanuel Macronin ilmoittamien, pienituloisten asemaa parantavien ehdotusten jälkeen Ranskan budjettialijäämän ennakoidaan nyt kasvavan 3,4 prosenttiin, ja italialaiset kansalaiset seuraavat varmasti nyt silmä tarkkana, tullaanko Ranskaa kovistelemaan yhtä pahasti kuin Italian hallitusta kovisteltiin budjettiesityksestä, jossa alun perin alijäämän ennakoitiin olevan 2,4 prosenttia eli jopa prosenttiyksikön pienempi.

15.29 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun äänestystulos Britannian EU-erosta alkoi seuraavana aamuna valjeta, britit aloittivat hurjan googlaamisen: mikä on EU? Kansa ei siis tiennyt, mistä he äänestivät. Näin käy, kun valtaan pyrkivät poliitikot lupaavat liikoja ja maalaavat varomattomasti liian isolla pensselillä.

Edustaja Väyrynen, te olette kohta ollut 50 vuotta politiikan ytimessä Suomessa ja EU:ssa — kunnioitettava ura. Te luettelitte listan EU:n ongelmista. Rohkenen kysyä: miksi te ette ole pystynyt vaikuttamaan EU:n kehitykseen kohta sen 50 vuoden ajan, kun te olette toiminut täällä Suomessa ja EU:ssa? [Laura Huhtasaari: Koska Suomi on yksi prosentti EU:sta!]

Suomen kristillisdemokraatit esittävät ratkaisuehdotuksia sen sijaan, että keskittyisimme pelkkään kritiikkiin. Meillä on visio EU:n kehittämiselle, ja meillä on kanta ajankohtaisessa EU-keskustelussa oleviin asioihin, ja meidän puheenjohtajaamme kuunnellaan näissä asioissa.

15.30 **Antti Kaikkonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuo pääministeri Sipilän hahmottelema Suomen linja tuntuu aika järkevältä. Toimimme vähemmän mutta paremman EU-sääntelyn puolesta ja korostamme läheisyysperiaatetta. Kyllähän suurissa talouden ja turvallisuuden kysymyksissä, samoin kuin kestävässä kehityksessä ja bio- ja kiertotalouden edistämisessä, yhteinen päätöksenteko tuo lisäarvoa. Sen sijaan pientä nippelisääntelyä, joka vaikeuttaa yritysten tai kansalaisten arkea ja puuttuu kansallisiin ominaispiirteisiin — emme me sellaista tarvitse.

Arvoisa puhemies! Suomen EU-puheenjohtajuus ensi vuoden toisella puoliskolla on merkittävä vaikuttamisen paikka, ja varmaan unioni on silloin saranavaiheessa. Meillä on täällä hyvä yhteinen linja — kansalaiset keskiöön, ilmastopolitiikka haltuun, vahvempi Eurooppa maailmassa — ja se huomioi myös pohjoiset olosuhteemme. Se on perusta vahvalle EU-vaikuttamiselle. Tämä EU-puheenjohtajuus on kansallinen, yhteinen tehtävä, mutta, arvoisa puhemies, toivottavaa kyllä on, että tulevan EU-puheenjohtajakauden aikana maallamme on pääministeri, jolla on tuore ja hyvä tuntuma näihin kysymyksiin.

15.31 **Timo Harakka sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tarvitsemme unionin, joka takaa turvallisuuden ja antaa toivoa tulevaisuuteen. Euroopan turvallinen tulevaisuus edellyttää vastauksia rajat ylittäviin haasteisiin, joihin yksikään yksittäinen jäsenmaa ei kykene vastaamaan. Siksi ilmastonmuutosta torjuvat verot ja finanssialan verotus on syytä toteuttaa EU-tasolla. Jos myös pääsisimme yhdistettyyn ja yhteiseen yritysveroon, joka tekisi aggressiivisen verosuunnittelun tarpeettomaksi, silloin saisimme EU:n omista varoista myös aidon suhdannevakauttajan. Pienemmän jäsenmaksun ansiosta vaikeuksiin joutunut maa voi toipua, mutta ilman erillisiä tulonsiirtoja. Jokaisella on siis oma vastuu, mutta ketään ei jätetä yksin.

Aivan kuten puheenjohtaja Rinne tuossa äsken sanoi, tätä yhteishenkeä Suomen EU-puheenjohtajuuden on edistettävä. Meidän tehtävämme on lisätä keskinäistä luottamusta, lisätä jokaisen turvallisuutta ja lisätä uskoa yhteiseen tulevaisuuteen.

Pääministeri Sipilä, allekirjoitatteko nämä hankkeet?

15.32 **Pertti Salolainen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Minuutissa ei voi kovin paljoa sanoa, mutta sanon seuraavaa:

Mitä yhteistä on Saksalla, Ranskalla, Italialla, Isolla-Britannialla, Ruotsilla ja jopa Yhdysvalloilla? Uusi nationalismi, uusi populismi, uusi äärioikeistolaisuus. Jopa Suomessa on marssittu hakaristilippujen takana. Mikä tässä on käyttövoimana? Montakin käyttövoimaa. Eräs keskeinen käyttövoima on kuitenkin hallitsematon maahanmuutto. Katsokaa mitä valtiota tahansa: viimeaikaiset vaalit. Tämä on ollut se, jolla äärioikeisto on noussut valtaan. Tämä tarkoittaa sitä, että kun Suomella on nyt EU-puheenjohtajuus ja se on paalupaikalla, Suomen täytyy keksiä keinoja siihen, millä tavalla maahanmuuttoa ruvetaan hallitsemaan, millä tavalla saadaan parempi yhteisvastuu ja millä tavalla todella satsataan Euroopasta Afrikkaan ja lähtömaihin, niin että sinne syntyy elämisen edellytyksiä.

Viimeisenä seikkana: Täällä on turha väitellä [Puhemies koputtaa] siitä, onko EU meille tärkeä. Se on ratkaisevan tärkeä. Mehän olisimme ihan ulkokehällä [Puhemies: Aika!] kansakuntana ilman Euroopan unionia.

15.33 **Simon Elo sin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen kokeneen valtiomiehen, Salolaisen, kanssa samaa mieltä siitä, että maahanmuuton hallintaan pitää pystyä EU-puheenjohtajuuskauden aikana vaikuttamaan.

Äsken edustaja Huhtasaari vastasi meille täyden rajavalvonnan käyttöönotosta, että siihen he olisivat valmiita laittamaan paljon. Vielä jäi epäselväksi, kuinka paljon on paljon, koska ilmeisesti heillä ei varjobudjetissakaan asiaan mitään rahaa ole laitettu. Vaikka voisin kuvitella, että paljon on aika paljon, niin silti siellä ei mitään lukuja ole.

Huhtasaari ei millään tavalla kommentoinut sitä, että he haluavat erota EU:sta ja eurosta. Sen te olette tässä salissa aikaisemmin sanonut, ja voin teille jo kertoa seuraaviin vaaleihin sopivan sloganin, jonka voitte ottaa vapaasti käyttöön: ”Ukrainan tie on Suomen tie.” Se on teille hyvä vaalislogan.

Sinisillä eurovaaleihin ja muihin eurooppapoliittisiin kysymyksiin liittyvä slogan on ”Itsenäisyyden asia on yhteinen”. Totuus on se, että me emme voi joutua sellaiseen asemaan kuin Ukraina, Venäjän naapuri, joka ei ole Natossa eikä EU:ssa. Meidän täytyy ymmärtää se, että itsenäisyyttämme puolustaaksemme ja taloudellista turvallisuutta ylläpitääksemme me tarvitsemme myös yhteistyökumppaneita.

15.34 **Lauri Ihalainen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta EU:lla on neljä isoa pilaria: se on arvoyhteisö, se on taloudellinen yhteisö, se on turvallisuusyhteisö, ja sen pitäisi olla vielä vahvemmin sosiaalinen yhteisö. Arvoyhteisö ja sosiaalinen yhteisö estävät populismia Euroopassa. Tässä mielessä sosiaalista pilaria — kysymys on toimeentulosta, työstä ja sen merkityksellisyydestä — tulee korostaa voimakkaasti.

Tarttuisin pääministerin puheeseen Emun tulevaisuudesta, seuraavasta vaiheesta. Miten me Suomessa valmistaudumme uuteen aikaan viennistä riippuvaisena, herkkänä taloutena? Me tarvitsemme uudenlaisia talouden suhdannepuskureita, osaamisen puskureita. Meillä on työttömyysturvajärjestelmään, eläkejärjestelmään rakennettu Emun perustamisen yhteydessä tällaisia joustopuskureita, mutta me tarvitsemme niitä lisää, ja tässä mielessä tämä hallituksen Emu-analyysi on minusta jäänyt vähän vajaaksi. Minä toivoisin, että tätä mietittäisiin Suomessa, miten Suomi ottaa vastaan herkkänä vientimaana näitä talouden erilaisia vaihteluita.

15.36 **Jani Mäkelä ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tätä virallista EU-liturgiaa on joskus suorastaan jopa hieman koomista kuunnella. Pääministeri sanoi, että EU:n hyödyt ovat valtavat, mutta ne olivat niin valtavat, ettei niistä ollut esittää yhtään konkreettista esimerkkiä. Ehkä ne ovatkin sellaiset keisarin vaatteet, joita me emme vain näe täällä. [Simon Elo: Paljonko on paljon?]

Se voisi olla etumme, jos EU olisi edelleen se kauppaliitto, joka se alun perin oli. Kaikki muu integraatio on pahasta, ja siitä tulisi palata kohti itsenäisten kansallisvaltioiden Eurooppaa.

Viime aikoina on nähty paljon vapaan maahanmuuton ja avoimien rajojen haittavaikutuksia. Päättäjät ovat niiltä vaikutuksilta turvassa, kärsijän rooli jää tavalliselle kansalle. Meidän, minun ja teidän kaikkien tässä salissa, tehtävämme on puolustaa Suomen kansan etua. Nyt näyttää siltä, että Euroopan suuret maat eivät pysty huolehtimaan edes omista asioistaan. Jos näihin luotamme, laitamme panokset väärälle hevoselle.

Pidetään tiukasti kiinni päätösvallastamme sekä rahapussistamme. Suomen tulee pysyä vahvana itsenäisenä kansallisvaltiona. Meidän tulee torjua päättävästi EU-liittovaltio ja varautua euroalueen hajoamiseen.

15.37 **Olli-Poika Parviainen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kolme asiaa, jos ehdin: ilmasto, digitalisaatio ja muuttoliike.

Ensinnäkin ilmastotavoitteiden tarkistaminen tulee varmasti Euroopan unionissakin eteen ennen pitkää, ja meidän täytyy huolehtia siitä, että myöskin Pariisin sopimuksen tavoitteiden tiukentaminen tarvittaessa etenee meidän puheenjohtajakaudellamme. Kysyisin tästä pääministeriltä: miten olette suunnitellut pitävänne teemaa esillä pj-kaudellamme?

Toinen asia liittyy digitalisaatioon ja siihen, että Euroopan unionissa on tehty hyviä avauksia EU:n digitaalisten sisämarkkinoiden luomiseksi ja kansainvälisten alustajättien suitsimiseksi niiltä osin, että myös Euroopan unionissa toimivat alustayritykset pärjäisivät. Toivon, että Suomen pj.-kaudella edistetään myös tätä kulmaa, sillä se mahdollistaa meille monta työllisyysasiaa.

Viimeisenä korostaisin, että jos muuttoliikkeen hallinnassa joku tarjoaa halpoja ja helppoja ratkaisuja, hän on todennäköisesti väärässä. Muuttoliike ei ratkea leireillä Libyaan tai rajat sulkemalla. Kyseessä on monimutkainen globaali kysymys, ja siinä tarvitaan ihmisoikeusperustaista, Euroopan laajuista yhteisvastuuta.

15.38 **Martti Talja kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! EU oli turvallisuuspoliittinen ja kauppapoliittinen valinta. Vapaakaupan puolustaminen ja sisämarkkinoiden kehitys olivat niitä elementtejä, joista Suomi on hyötynyt ja rakentanut omaa taloudellista kivijalkaansa. Euroopan yhteisön laajentumisen myötä kuitenkin sisäinen hajanaisuus on lisääntynyt. Sosiaalinen pilari on keino tämän yhdenvertaisuuden palauttamiseksi. Kansalaisten yhdenvertaisuus on keskeinen tavoite, mutta miten se toteutuu ilman ylikansallisia tulonsiirtoja? Miten hyvin hajanainen Euroopan yhteisö pystyy sitten rakentamaan yhtäläiset mahdollisuudet ja pääsyt työmarkkinoille, oikeudenmukaiset työolot ja sosiaalisen suojelun ja osallisuuden? Tässä Euroopan valtiot joutuvat etsimään yhteistyötä, yhdenlaisia, samankaltaisia lähestymistapoja lastenhoidon, ikääntyneiden toimeentulon, terveydenhuollon ja peruspalveluiden saatavuuden turvaamiseksi yhtäläisesti eurooppalaisille.

15.39 **Kari Uotila vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä puhutaan yhteisen vastuun tarpeellisuudesta — yhteisen vastuun tarpeellisuudesta hyvinvoinnin edistämiseksi, työllisyyden parantamiseksi, ilmastonmuutoksen torjumiseksi, maahanmuuton hillitsemiseksi, turvallisuuden edistämiseksi. Koko ajan puhutaan, että meidän pitää yhteisvastuullisesti hoitaa näitä. Samaan aikaan sana ”yhteisvastuu” tuntuu olevan monelle kirosana tässäkin keskustelussa. Yhteisvastuun kautta voimme sitä yhteistä vastuuta kantaa näiden asioiden parantamiseksi.

Täällä on useammassa puheenvuorossa viitattu omien varojen mekanismiin. Niitä voitaisiin kerätä erilaisilla yleiseurooppalaisilla, unionin tasoisilla veroratkaisuilla. Sillä tavalla voisimme löytää kapasiteettia hoitaa myöskin näitä aitoja yhteisvastuun kysymyksiä taloudellisten resurssien puitteissa. Suomi voisi puheenjohtajakaudellaan olla aloitteellinen tällä alueella ja tehdä ehdotuksia yhteisvastuun ja yhteisen vastuun kantamiseksi tehokkaammin näillä mekanismeilla. Aikooko pääministeri huolehtia, [Puhemies koputtaa] että näitä asioita otetaan esille?

15.40 **Ville Skinnari sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin kiitos hallitukselle ja kiitos kaikille siitä, että tämä keskustelu on pääosin rakentavaa. Euroopan tilanne on sen verran vakava, että meidänkin pitää suhtautua siihen erittäin suurella vakavuudella.

Minä itse haluaisin nostaa esille sen, kuten moni kollegakin, kun puhutaan Euroopasta ja Euroopan tulevaisuudesta, että tämän sosiaalisen ulottuvuuden — etenkin nuorisotyöttömyys ja siihen liittyvät ongelmat, ne aidot ongelmat, mitkä sitten aiheuttavat näitä isoja ongelmia — pitää ja tulee olla Suomenkin agendalla. Mutta vielä laajemmin, kun katsoo Euroopan tulevaisuutta, pelkään sitä, että koko Eurooppa Suomi mukaan lukien vajoaa pikkuhiljaa alihankintataloudeksi. Peli on niin kovaa tällä hetkellä Kiinan, Yhdysvaltojen puristuksessa, ja kun alustatalous, tekoäly ylipäätään muokkaavat maailmaa, niin mitä meille jää? Meillä on viimeinen aika, koko maanosalla, herätä siihen todellisuuteen. Nyt ne rahat uhkaavat mennä Kiinaan, Yhdysvaltoihin. Tämä on meidän yhteinen haasteemme.

15.41 **Veera Ruoho kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vähemmän mutta parempaa EU:ta. Maahanmuuttopolitiikka haltuun. Ilmastopolitiikka haltuun. Edustaja Mäkelä peräsi konkreettisia hyötyjä kansainvälisestä yhteistyöstä. Rajat ylittävän rikollisuuden torjunta, terrorismi, kyberrikollisuus — eikö siinä ole riittävästi perusteita jo, minkä takia me emme yksin pärjää? Te perussuomalaiset täällä julistitte olevanne kansallisen turvallisuuden asianajajia, mutta kyllä te esititte täällä erittäin oudon näytelmän silloin, kun piti päättää tiedustelulainsäädännön kiireellisestä menettelystä. Oliko se niin, että vasta viimeisenä päivänä suostuitte tulemaan siihen mukaan, viimeisellä hetkellä? [Välihuutoja] Kyllä se minua kummastutti. Mikä huoletti?

15.43 **Riitta Myller sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Silloin, kun Euroopan unioni perustettiin, perustajat ottivat yhteisen vastuun Euroopan kehittämisestä. Nyt myös meidän on otettava vastuu tämän hetken yhteisestä Euroopasta. Pahin esimerkki siitä, että tätä vastuuta ei ole otettu, on brexit tällä hetkellä. On helppo syyttää muita omista virheistään, ja tämä on iso ongelma tällä hetkellä Euroopassa ja myös yksi populismin alusta.

Mutta, hyvä edustajat, täällä on puhuttu, että Euroopan unioni olisi pelkkä markkina-alue, pelkkä vapaakauppa-alue. Silloin me emme voisi tehdä mitään niitä asioita, joita on pidetty täällä tärkeinä: ei yhteistä ilmastopolitiikkaa, ei yhteistä turvapaikkapolitiikkaa, ei yhteistä politiikkaa paremman työllisyyden ja paremman osallisuuden puolesta. Me tarvitsemme vahvan politiikan, jotta voimme tehdä [Puhemies koputtaa] yhteistyötä sen eteen, että markkinat eivät ole ne, jotka hallitsevat Eurooppaa, vaan ihmiset.

15.44 **Ville Tavio ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On mielenkiintoista, että nykyään Suomen poliittisessa keskustelussa välillä tuntuu ihan siltä, että kuuluu jonkinlaiseen vähemmistöön, kun kannattaa Suomen itsenäisyyttä, kun kannattaa suomalaista kansallisvaltiota. [Välihuutoja] Federalistit, Eurooppaa ihannoivat päättäjät, uhkaavat Euroopan kansoja. Federalistit uhkaavat kansallisvaltioita. Federalistit luovat vain uudenlaista Neuvostoliittoa EU:sta. He luovat uudenlaista natsi-Saksaa. [Eduskunnasta: Ohhoh!] EU:n globalismi on vain uudenlaista fasismia, fasismia uudessa muodossa. [Välihuutoja] Vihapuhepoliisi toimii, ja väestö vaihdetaan. Suomen kansa ei äänestänyt tällaisen nykyisenlaisen EU-fasismin puolesta liittyessään EU:hun.

15.45 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kaikki me tiedämme, että Suomi on ulkomaankaupasta ja viennistä riippuva maa, ja on syytä muistaa myös se, että meidän pääkauppakumppanit ovat Euroopasta lähes kaikki. Elikkä me tarvitsemme vapaakauppaa, vapaata liikkuvuutta ja sitä, että markkinat toimivat ja rauha Euroopassa säilyy. On syytä muistaa, että Euroopan unioni on myös rauhanyhteisö ja turvallisuusyhteisö. Emme pysty kansainvälistä rikollisuutta yksinään torjumaan, ja nyt, kun saamme esimerkiksi nuo paljon puhutut tiedustelulait valmiiksi, meidän turvallisuusmahdollisuudet hoitaa omat asiamme paremmin yhdessä eurooppalaisten kanssa paranevat olennaisesti.

Mutta on syytä muistaa myös se totuus, että kun katsoo eurooppalaista talouspolitiikkaa, mitä EU:ssa ja euroalueella toteutetaan, niin kyllähän se on realismia, että Saksahan siellä määrää, ja pitkän päälle ei voi olla niin jatkuvasti, että Saksan kansantalous tuottaa valtavaa ylijäämää ja kaikki muut jäsenmaat siinä ympärillä tuottavat alijäämää ja enemmän tai vähemmän voivat huonosti. Tämä on realiteetti, joka on myös syytä muistaa. Elikkä kyllä hieman peräänkuulutan myös yhteisymmärrystä tuolta Saksan puolelta, että saataisiin talouspolitiikka sellaiseksi, että se suosisi myös muita kuin suuria maita.

15.46 **Markku Eestilä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Terveisiä Puolasta. Kävin siellä viime viikonloppuna ja katselin silmänkantamattomiin viljavia peltoja. Sinne tehdään jättikanaloita eli investoidaan.

Kun täällä sisäisestä turvallisuudesta puhutaan, niin ainakin itselleni melkein ekana tulee mieleen kotimainen elintarviketuotanto ja kotimaisen maatalouden kannattavuuden turvaaminen. Me tiedämme, että monissa niissä maissa, missä on vähän erilaiset olosuhteet kasvukaudelle, myös tuotantokustannukset ovat hyvin matalat. Valitettavasti pääministeri joutui nyt tilapäisesti poistumaan täältä, mutta olisin kysynyt häneltä, millä tavalla Suomi aikoo parantaa sitä komission esitystä, jossa maaseudun kehittämisen varoja meinataan leikata 15 prosenttia. Suoria tukia kylläkin vain 2 prosenttia, mutta nämä maaseudun kehittämisen tuet ovat Suomelle tärkeitä, koska niiden kautta, tavallaan luonnonvarojen kautta, me saamme jäsenmaksuista kaksi kolmasosaa takaisin, eli se on myös meidän nettomaksumme [Puhemies koputtaa] kannalta tärkeä asia. Valitettavasti pääministeri ei ole nyt vastaamassa.

15.47 **Anna Kontula vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on usean kollegan taholta esitetty analyysiä siitä, mitenkä hallitsematon maahanmuutto olisi tämän hetken eurooppalaisen turbulenssin syy. Tämä analyysi menee pieleen.

Ensinnäkään meillä ei ole koskaan ollut mitään hallittua maahanmuuttoa. Berliinin muuri pääsi aika lähelle, mutta sekin vuoti pahan kerran.

Toiseksi, meillä on esimerkkejä maasta, jossa maahanmuutto on ollut erittäin korkealla ja minkään näköistä maahanmuuttokriittistä liikehdintää ei ole syntynyt, esimerkiksi Espanja.

Kolmanneksi, maahanmuuton vastustus saa eniten kannatusta sellaisilta alueilta, joissa siirtolaisuutta on kaikkein vähiten maiden sisällä, mikä on äärimmäisen kiinnostava ilmiö.

On ilmeistä, että huomattavasti enemmän tätä ilmiötä selittää nopea yhteiskunnallinen muutos, keskiluokan kaventuminen, pitkä laskusuhdanne ja eriarvoisuuden kasvu, jotka vain yhdessä näyttäytyvät sellaisena vierautena, tuntemattomuutena ja epävarmuutena, jotka sitten saavat maahanmuuton kasvot.

Puhemies Paula Risikko: Seuraavaksi myönnän vastauspuheenvuorot edustajille Rinne, Niinistö ja Satonen. Sen jälkeen ministeri Terholla on vastausvuoro.

15.48 **Antti Rinne sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on puhuttu eurooppalaisista yhteisistä arvoista. Ihmisoikeudet, ihmisarvon kunnioittaminen, ihmisen arvo ihmisenä, oikeusvaltio ja demokratia ovat niitä keskeisiä arvopohjaan liittyviä asioita, joita eurooppalaisuudessa tunnistetaan, joiden varaan Euroopan unioni on rakentunut. On käsittämätöntä, että täällä käytetään Euroopan unionista arvoyhteisönä sen kaltaisia ilmauksia kuin edustaja Tavio käytti.

Arvoisa puhemies! Haluan jatkaa hieman sitä alkuperäistä puheenvuoroa, joka liittyi näihin yhteisiin varoihin. Haluaisin nyt, kun pääministeri juuri tulee paikalle, todeta teille, pääministeri, sen, että eikö olisi tärkeää, että nyt brexitin oloissa, joissa jäsenmaksutulot vähenevät, löydettäisiin uusia väyliä Euroopan unionin yhteisten asioiden rahoittamiseen, esimerkiksi koulutukseen, tutkimukseen, tieteen tekemiseen. Meiltä häviää brexitin myötä merkittäviä yliopistoja rajan taakse, ja voisi olla tärkeätä löytää MIT:n tai Havardin kaltaisia keskittymiä, joissa voitaisiin tehdä [Puhemies koputtaa] tutkimusta ja tiedettä niissä asioissa, jotka vaativat maailmassa ratkaisua, esimerkiksi ilmastonmuutoksessa.

15.49 **Ville Niinistö vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä on niin, että kun tutkii tosiaan sitä ihmisten epäluottamusta politiikkaan tai Euroopan unioniin, yleensä syynä on se, että nämä ihmiset kokevat, että heidän oma elämäntilanteensa on heikentynyt tai tulevaisuuden näkymät ovat heikentyneet. Ja aivan niin kuin edustaja Kontula sanoo, huoli maahanmuutosta on yleisempää niiden ihmisten keskuudessa, jotka eivät elä maahanmuuttajien kanssa arjessa. Eli tämä kertoo, että kysymys on myös ennakkoluuloista, joita täälläkin salissa lietsotaan.

Sen sijaan, että lietsotaan ongelmia, pitäisi ratkaista niitä yhdessä. Silloin tullaan siihen, että Eurooppa on päässyt tähän, Suomi on päässyt tähän sillä, että me olemme liberaalia edistystä, tasa-arvoa ja ihmisoikeuksia puolustava yhteisö, jossa kelpaa tehdä työtä, yrittää ja asua kaikenlaisten ihmisten. Pitää muistaa, että meillä on hyvin moninainen kulttuuritausta myös tässä maassa. Meillä on esimerkiksi lukuisia erilaisia uskonnollisia vähemmistöjä Suomessa, ja meidän pitää muistaa se myös silloin, kun me puhumme oman maamme kehittämisestä.

Pääministerille: toivoisin nyt, että voisitte vastata hieman konkreettisemmin siihen, miten Suomi ajaa ilmastopolitiikassa päästövähennystavoitteiden kiristämistä teidän hallituskaudellanne ja kohti puheenjohtajuuskautta.

Puhemies Paula Risikko: Edustaja Satonen ja sen jälkeen ministeri Terho.

15.51 **Arto Satonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun tätä keskustelua kuuntelee, niin ehkä sekin on syytä mainita, että tällä hetkellä Euroopan unionin kannatus Euroopan unionin jäsenmaissa on korkeampi kuin koskaan. [Tytti Tuppurainen: Kyllä!] Ja se kertoo siitä, että ihmiset haluavat vakautta, ja se vakaus kuitenkin on Euroopassa. Eivät he halua sellaista hallintoa kuin on Yhdysvalloissa, eivät he halua sellaista hallintoa, joka on Venäjällä, eivät he halua myöskään brexitiä, koska nyt on käynyt ilmi, että ne, jotka eniten brexitiä kannattivat Pohjois-Englannin teollisuusalueella, juuri ne henkilöt, ne ihmiset,

tulevat kaikkein eniten häviämään, kun sieltä teollisuutta ja työpaikkoja tulee siirtymään, jos brexit toteutuu.

Ja jos vielä ajatellaan niin, että kun me olemme täällä pieni maa, niin me tarvitsemme ehdottomasti kansainvälistä yhteistyötä. Se on meille tärkeää joka näkökulmasta, myös turvallisuuden kannalta. Sanoisinkin niin, että mitä vahvempi Euroopan unioni, sitä vahvempi on Suomen itsenäisyys.

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Ministeri Terho, 2 minuuttia.

15.52 **Eurooppa-, kulttuuri- ja urheiluministeri Sampo Terho:** Puhemies! Muutamia vastauksia. Ensinnäkin perussuomalaiset eivät ottaneet nyt yksityiskohtaisemmin kantaa siihen, että kun suomalaiset tekivät viime vuonna 8,8 miljoonaa rajanylitystä — tein pikaisen tarkistuksen — ja te haluatte rajatarkastukset takaisin, niin miten ne voisivat koskea vain muita ihmisiä kuin suomalaisia? Silloinhan 8,8 miljoonaa suomalaista joutuu teidän ehdotuksenne takia vuosittain kärsimään tarpeetonta tai nykyistä suurempaa epäkätevyyttä. Vastatkaa siis tähän: miten te aiotte tämän järjestää, että se koskisi — niin kuin Niikko, joka on nyt poistunut, totesi — [Laura Huhtasaaren välihuuto] vain esimerkiksi turvapaikanhakijoita? Siis silmämääräisestikö, vai mikä tämä teidän suunnitelmanne on? Kannattaa joskus harkita näitä ehdotuksia yksityiskohtaisemmin ennen kuin esittää niitä julkisesti. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä]

Siitä, miten edustaja Tavio kuvaili EU:ta: Minä olen siis kuullut tällaisia provokaatioita. Tämä oli hyvin ponneton, mutta se oli hyvin tarkkaan kopioitu niistä provokaatioista, mitä Euroopan parlamentissa äärioikeisto esittää päivittäin. Eli lainasitte sujuvasti äärioikeistoa arvostellessanne fasismia. Mutta haluan kysyä: kun kerran käsityksenne EU:sta on näin yksiselitteisen huono, niin kai te nyt sentään haluatte erota siitä? Sanokaa nyt suoraan. [Ville Tavio: Milloin te järjestätte kansanäänestyksen?]

No, sitten näihin asiapitoisempiin kommentteihin. Edustaja Niinistö otti aiemmassa puheenvuorossaan esiin mielestäni itse asiassa aikakautemme suurimman kysymyksen: miten yhdistää tämmöinen perinteinen hyvinvointivaltiomalli globalisaatioon? Siis miten tässä avoimen talouden tilassa voitaisiin ylläpitää sitä Suomessakin 80-luvulta tuttua, vakaata hyvinvointivaltiota? Ja jos löydätte jonkun, joka tähän kysymykseen löytää vastauksen, on hän punainen, vihreä tai sininen, niin matkustan vaikka maailman ääriin kuulemaan sen vastauksen, koska silloin me olemme ratkaisseet aikakautemme suurimman ongelman.

Skinnari — hänkin on poistunut — otti myös esille, että miten pärjäämme tässä globalisaation puristuksessa Euroopassa. Siinä nimenomaan tämä sisämarkkinaprojekti on järkevä. Monet eurooppalaiset keksinnöt, innovaatiot voisivat aloittaa 500 miljoonan sisämarkkinoilta ja sen jälkeen olisivat paljon paremmassa asemassa valloittamaan koko maailman. — Kiitos.

15.54 **Sirkka-Liisa Anttila kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos tästä keskustelusta. Nimittäin maailma nyt vain on siinä asennossa, että me olemme siirtyneet maanosien väliseen yhteistoimintaan, ja siinä Euroopan unioni on se meidän yhteisö, johon me kuulumme.

Suomi on EU:n puheenjohtajamaa heinäkuun alusta alkaen. EU:n puheenjohtajamaalla on mahdollisuudet vaikuttaa ja edistää omiakin asioitaan, mutta ennen kaikkea EU:n puheenjohtajamaan tehtäväksi tulee nyt Euroopan unionin parlamentin vaalien jälkeinen jär-

jestäytyminen. Toivon todella jatkossa, että me täällä Suomessa kykenisimme tässä parlamentissa mahdollisimman monessa asiassa yhdistämään voimamme EU-politiikassa, koska pientä maata kuunnellaan paljon paremmin silloin, jos siellä ministeri voi sanoa, että parlamentti on tätä mieltä, parlamentti on minun esitykseni takana. Ja jotta tähän päästäisiin, niin toivon, että me hakisimme yhteistä hyvää ja jättäisimme vähemmälle pelkän politikoinnin.

15.55 **Pia Kauma kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vahva EU on vahva myös ulkosuhteissa. Joulukuun huippukokouksessa, joka pidetään huomenna ja ylihuomenna, ovat myöskin ulkosuhteet käsittelylistalla, ja siellä saattaa tulla keskustelua Venäjän toimista Asovanmerellä.

Puheenjohtajamaa Itävalta on nostanut esiin muun muassa sen, että kun Venäjä on rikkonut Ukrainan alueellista koskemattomuutta ja suvereniteettia, niin on mahdollista keskustella myöskin sanktioiden koventamisesta.

Kysyisin nyt pääministeriltä: onko tästä vielä ollut ennakkotietoja, tuleeko tämä keskusteluun, ja onko mahdollisesti Suomen kanta tähän selvillä?

15.56 **Ilkka Kantola sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Euroopan unionin pohjana ovat ihmisoikeudet. Vietettiin juuri YK:n yleisen ihmisoikeusjulistuksen 70-vuotispäivää. Siksi tämä keskustelu sopii aivan hyvin tähän yhteyteen.

Kuten pääministeri ensimmäisessä puheenvuorossaan hyvin kuvasi, olemme tilanteessa, jossa Euroopan unionin arvoista keskusteleminen on tavattoman tärkeätä. Ja siihen yhteyteen liittyy kyllä populismin ongelma, mistä myös pääministeri lähti ensimmäisessä puheenvuorossaan liikkeelle.

Minä uskon, että tämä osittain hallitsematon, osittain ongelmalliseksi koettu maahanmuuttotilanne, jonkinlainen pakolaisvyöry Eurooppaan, on osa sitä syytä, jonka takia populismi on saanut itselleen vähän vauhtia. Mutta olen kyllä samaa mieltä edustaja Kontulan ja näitten muitten kanssa, että syvempi syy löytyy sieltä eriarvoisuudesta, joka koskettaa ihmisiä, jotka ovat pitkään olleet työttöminä, joilla ei ole tulevaisuudennäkymiä ollenkaan sen työn saamattomuuden vuoksi tai joiden taloudellinen tilanne on hyvin heikko. Esimerkiksi entisen Itä-Saksan alueellahan äärioikeistolaisella populistisella liikkeellä on huomattavasti vahvempi kannatus juuri siitä syystä, että he ovat pettyneet siihen, [Puhemies koputtaa] että se hyvä, mitä tämä talousalue on tuottanut, ei ole tullut heidän osaksensa. Tähän meidän täytyy paneutua, [Puhemies koputtaa] sosiaalisen Euroopan kehittämiseen.

15.57 **Simon Elo sin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Britannian päätös erota EU:sta oli tietysti Britannian oma, mutta kyllähän EU:llakin on peiliin katsomisen paikka. Komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker ennen kansanäänestystä Britanniassa puhui varsin ylimieliseen sävyyn siitä, minkälainen merkitys Britannialla on tai minkälainen arvo on sillä keskustelulla, mitä Britanniassa kansanäänestystä ennen käytiin.

Yhtä lailla Yhdysvaltain presidentti Barack Obama teki kyllä, varsinkin jälkikäteen katsoen, hyvin virheellisen käynnin Britanniaan, jossa hän antoi tavallaan Yhdysvaltain ohjeet siitä, miten Britannian tulisi toimia. Jos yhtään tuntee brittien kansanluonnetta, niin ymmärtää, että ainakaan amerikkalaisilta ei tällaista haluta kuulla.

Samaan hengenvetoon täytyy sanoa, että vaikka olen EU-kriittinen, niin olisin kyllä hyvin varovainen kutsumaan EU:ta fasistiseksi, varsinkin sellaiselta puolueelta, joka aikoo äärioikeiston kanssa samaan europarlamenttiryhmään liittyä. Kun tässä otettiin Puola esille, niin siellähän me näemme ne kauheimmat jäljet, mitä fasismilla Euroopassakin on ollut. Tämä hallitus on juuri tehnyt hienon päätöksen tukea Helsingin juutalaista seurakuntaa, ja seuraavana päivänä liehui hakaristilippu Helsingissä. Tämä on tämä ajankuva. [Puhemies koputtaa] Ei pidä puhua kevyesti tällaisista asioista.

15.58 **Laura Huhtasaari ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Se on kyllä surullista, että ministerit eivät vastaa kysymyksiin, kun heille niitä suoraan esitetään. 16.5.2017 eurooppaministeri Sampo Terho Helsingin Sanomissa: ”EU-jäsenyydestä on järjestettävä kansanäänestys ’joka tapauksessa jossain vaiheessa’. Sampo Terhon mukaan myös Euroopassa on paljon pieniä maita, jotka pärjäävät ilman EU-jäsenyyttä.” Tämä on aivan totta. Norja, Sveitsi ja Islanti eivät taatusti tule liittymään nykymuotoiseen EU:hun, koska ovat nähneet tulokset. EU on epäonnistunut niin monessa kohtaa. Lisäksi nämä määräenemmistöpäätökset, mitä jatkuvasti lisätään, tarkoittavat jatkossa sitä, että pieniltä mailta, kuten Suomi, ei enää kysytä mitään.

Mitä tulee rajavalvontaan, niin se on ihan normaalia valtionhoitoa. Kyllä hallituksen pitäisi tietää, miten muut valtiot, turvalliset valtiot, hoitavat oman rajavalvontansa.

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Ministeri Terho, 1 minuutti.

16.00 **Eurooppa-, kulttuuri- ja urheiluministeri Sampo Terho** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En edustaja Huhtasaaren kaltaiselle henkilölle haluaisi missään nimessä aiheuttaa enää enempää surua, joten pyysin tämän vastauspuheenvuoron saman tien.

Kansanäänestyksiin liittyen: Me tietysti kunnioitamme Britanniaa, mutta emme ota sitä ikään kuin esimerkkinä. Se on heidän ratkaisunsa, heidän yksilöllinen tekonsa. Jos tarkoitatte kysyä sitä, miten on tulevaisuudessa, hyvin tiedätte, että hallitusohjelmassa, jonka tekin olette hyväksyneet, ei ole minkäänlaista kansanäänestystä EU:sta.

Jos kysytte, mitä nimenomaan siniset ajattelevat, niin jos EU:ssa muutetaan perussopimuksia, niin tuolloin tulisi järjestää kansanäänestys, ja se on erittäin tärkeää nimenomaan liittovaltiokehityksen kansanvaltaisen hyväksymisen kannalta. Näin ei aiemmin ole ollut, ja tämä sinisten mielestä on oikea linja, jos tarkoititte kysyä sinisten linjaa. Hallituksen linjan teidän luulisi tuntevan, koska olette sen itse hyväksyneet.

16.00 **Pekka Haavisto vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Anttila aikaisemmin kuvasi oikein hyvin, miten nykyään neuvotellaan blokkeina ja maanosina ja miten Euroopan unioni on meille tärkeä globaalissa neuvotteluprosessissa. Olemme puhuneet täällä paljon Afrikan suunnasta, ja itse uskon, että EU voisi olla paljon aktiivisempi toimija Afrikan kehityksessä ja myöskin Afrikan unioni voisi olla EU:lle hyvä partneri syvemmällä tavalla kuin nykyään.

Mutta ehkä kaksi muuta ilmansuuntaa on hyvä ottaa tässä keskustelussa esiin. Olin viime viikonloppuna käymässä Ukrainassa, ja näin siellä enemmän EU-lippuja kuin olen nähnyt monessa EU-maassa. Odotukset siellä ovat hyvin suuret taloudellisen yhteistyön osalta, mutta vähän siellä rivien välissä tuli myöskin se, että tämän kriisin poliittisen ratkaisun osalta toivotaan myöskin EU:lta enemmän panostusta.

Olen aikaisemmin käynyt Länsi-Balkanin alueella. Kun ajattelee vaikkapa Serbiaa, Kosovoa, Länsi-Balkanin rauhanomaista kehitystä, Euroopan unionilla on siellä erittäin suuri merkitys. EU rauhan unionina toimii myös meidän lähiympäristössämme.

16.01 **Li Andersson vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Koko tämä brexit-prosessi osoittaa hyvin, että ne ongelmat, joihin haettiin ratkaisua — näköalattomuus, eriarvoisuuden kasvu, työttömyys, hyvinvoinnin kaventuminen, epävarmuus omasta työpaikasta ja toimeentulo — eivät ratkea unionista eroamalla. Ne ratkeavat ainoastaan tekemällä toisenlaista politiikkaa niin kansallisesti kuin EU:n tasolla, ja tästä syystä lähes kaikki ryhmät tässä salissa ovat käsitelleet, minkälaista politiikkaa pitää tehdä: mitä tehdä työttömyydelle, mitä tehdä talouskurisääntöjen osalta, miten torjua veroparatiisitaloutta ja ilmastonmuutosta. Vain yhden ryhmittymän ainoa poliittinen sisällöllinen vaatimus vaikuttaa olevan rajojen kiinni laittaminen väärän värisiltä ihmisiltä.

16.02 **Sari Essayah kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Vähän ihmettelen niitä puheenvuoroja ja niitä sävyjä, mitä täällä salissa on käytetty. Aikanaan Euroopan teräs- ja hiiliyhteisö ja myöhemmin Euroopan yhteisö perustettiin nimenomaan rauhanprojektina ja, voi sanoa, holokaustin tuhkien päälle. Silloin Eurooppa vannoi, että koskaan ei enää meidän maaperällämme tällaista saisi tapahtua. Tuntuu, että nämä opit aika nopeasti — voisi sanoa, että yhdessä ihmisiässä — tuntuvat unohtuvan, ja samanlaiset tendenssit ja tuulet puhaltavat Euroopassa tälläkin hetkellä.

Sitten taas Euroopan unionissa erilaiset kehityssuunnat ja erilaiset politiikat ja erilaiset intohimot, toisilla hyvinkin federalistiset ja liittovaltiosuuntaiset, ovat viemässä joittenkin mielestä unionia siihen suuntaan, mihin pitäisi viedä. Kristillisdemokraatit taas näkevät, että me tarvitsemme itsenäisten jäsenvaltioitten yhteistyötä ja EU on se kehikko, minkä sisällä sitä voidaan tehdä. On ihan oikein, että poliittiset kehityssuunnat ja linjaukset kiistelevät keskenään sen sisällä. [Puhemies koputtaa] Sehän on juuri se politiikan sisältö, että me haluamme kukin omannäköistämme Euroopan unionia olla viemässä eteenpäin.

16.03 **Paavo Väyrynen tl** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluaisin vastata edustaja Haavistolle hänen noin tunti sitten esittämäänsä puheenvuoroon. Minä tietysti kannatan kansainvälistä yhteistyötä, mutta yritin sanoa, että pidän parempana hallitustenvälistä päätöksentekoa kuin ylikansallista päätöksentekoa — molempia varmasti tarvitaan, mutta pääpaino hallitustenvälisessä päätöksenteossa.

Edustaja Östmanille toteaisin, että olen ylpeä siitä linjasta, joka minulla on ollut suhtautumisessa globalisaatioon ja ylikansalliseen yhdentymiseen. Nyt kun nämä kehitykset ovat joutuneet umpikujaan, aletaan vähitellen myöntää, että se Väyrynen oli oikeassa vastustaessaan Suomen liittymistä Euroopan unioniin, kannatti mieluummin Eta-jäsenyyttä ja Pohjolan yhteisöä, vastusti euroon liittymistä, on vastustanut tätä hallitsematonta globalisaatiota. Uskon, että tässä uudessa tilanteessa tähtiliike minun johdollani nousee sellaiseen asemaan, että me pystymme vaikuttamaan enemmän myös päätöksentekoon. Tähän mennessä valitettavasti olen jäänyt vähemmistöön.

16.05 **Riitta Myller sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun puhutaan globalisaation hallitsemisesta tai siitä, miten Euroopan unionin sisällä markkinat ovat hyvä renki, niin silloin on kyse nimenomaan niistä poliittisista välineistä, joita meillä on markkinoiden

ja globalisaation hallintaan. Tässä tarvitaan nimenomaan monenkeskistä yhteistyötä. Euroopan unioni on Euroopan alueella se taho, joka tekee niitä poliittisia päätöksiä, joilla markkinoita hallitaan. Me tiedämme varmasti oikein hyvin sen, että markkinat kyllä toimivat ja markkinat toimivat omalakisesti, ja siihen tarvitaan yhteisiä päätöksiä, joilla sitten aikaansaadaan se, että ympäristö ei tuhoudu, pidetään huolta ihmisistä ja luodaan sellaista yhteiskuntaa, joka ottaa ihmisen huomioon. Markkinat eivät sitä tee.

16.06 **Jani Mäkelä ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Näihin puheisiin siitä, mitä brexit aiheuttaa tai tulee aiheuttamaan, sanoisin, että tässä salissa on monta, jotka luulevat olevansa siinä asiantuntijoita, mutta todellisuudessa ei ole yhtään, eli kyllä me sen näemme tulevaisuudessa, kuinka siinä käy.

Kun aiemmin otettiin puheeksi rajat ylittävän rikollisuuden torjunta EU:n ansiona, niin väittäisin toisin. Strasbourgin ampujalla oli uutistietojen mukaan rikostaustaa kolmessa eri maassa, Oulun raiskaustapauksen epäilty saatiin kiinni vasta Saksassa, ja Suomeen on tullut satoja uusia seurattavia suojelupoliisille. Minusta se kuulostaa suorastaan rikollisten vapaalta liikkuvuudelta. [Laura Huhtasaari: Niinpä!]

Hallitsemattoman ja hallitun maahanmuuton ero Euroopassa voidaan nähdä vertaamalla itäisen ja läntisen Euroopan joulukatuja. Lännessä ovat joulukadulla konepistoolein varustautuneet poliisit panssariautoissa, kadulla betoniporsaat, ja naiset ovat peloissaan. Itä-Euroopassa juhlitaan joulua kuten ennenkin kristityssä Euroopassa. En tiedä teistä muista, mutta omasta mielestäni tämä Itä-Euroopan malli olisi huomattavan paljon toivottavampi. [Laura Huhtasaari: Maahanmuuton suhteen!]

16.07 **Olavi Ala-Nissilä kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen seurannut suuressa valiokunnassa Suomen EU-politiikkaa, hallituksen EU-politiikkaa, ja minusta on syytä olla tyytyväinen, että se on ollut aktiivista ja vaikuttavaa, me olemme hakeneet yhteistyökuvioita samanmielisten maiden kanssa ja edelleen haemme ja pyrimme vaikuttamaan muun muassa taloudellisiin asioihin.

Eurooppalaisessa keskustelussa se eurooppalainen lisäarvo tahtoo unohtua. Kun me teemme eurooppalaista yhteistyötä ja kun käytämme yhteistä rahaakin, niin aina pitäisi katsoa, kuinka vaikuttavaa se toiminta on eurooppalaisen lisäarvon kannalta. Eli sellaisia asioita, mitä voidaan tehdä jäsenmaissa, ei kannata välttämättä yhteisellä tasolla tehdä.

Arvoisa puhemies! Usein, kun EU:ta syytetään, kyse on jäsenmaiden roolista. Taloudessakin Euroopan keskuspankki on joutunut tekemään paljon sitä, mitä jäsenmaiden olisi pitänyt tehdä oman taloutensa saamiseksi kuntoon: tehdä näitä rakenteellisia uudistuksia monessa mielessä ja edistää osallistavaa kasvua. Tämän näen ongelmana. [Puhemies koputtaa] Jäsenmaiden pitäisi myöskin kuokkia omaa sarkaansa.

16.08 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On välttämätöntä puuttua siihen, mitä tässä keskustelussa nähtiin.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaisten kansanedustaja Tavio ylitti äsken nähdyssä keskustelussa kaikki keskustelun sopivuuden ja myöskin totuuden rajat, kun hän vertasi EU:n kehitystä natsi-Saksaan ja käytti termiä ”fasismi” EU:n kehityksen yhteydessä.

Siis natsi-Saksassa on kyse miljoonien ihmisten kansanmurhasta ja toisessa maailmansodassa kymmenien miljoonien ihmisten kuolemasta, ja koko EU on perustettu alun alkaen sen takia, että ei enää koskaan.

Arvoisa puhemies! Nyt ylitettiin sellainen raja, jota tässä salissa ei ole aiemmin nähty. Jään odottamaan perussuomalaisten johdon toimenpiteitä ja kommenttia, hyväksyvätkö he tämän vertauksen.

16.09 **Toimi Kankaanniemi ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Mennyttä me emme voi muuttaa, mutta tästä eteenpäin kun elämme, niin voimme vaikuttaa asioihin. Nyt ovat edessä muun muassa rahoituskehysneuvottelut, ja ne ovat äärimmäisen huolestuttavat Suomen maatalouden ja koko elintarvikeketjun osalta. Suomen maataloutta on ajettu tämän 25 vuoden aikana rajusti alas paljolti EU:n toimesta, ja tilanne viljelijäväestön keskuudessa on niin veitsenterällä, että suunnitelmat, mitkä nyt sisältyvät komission leikkausesityksiin, ovat kohtuuttomia ja kohtalokkaita Suomelle ja koko maataloudelle.

Toinen iso asia on Euroopan keskuspankin ja euron tilanne. Viimeiset kuusi vuotta Euroopan keskuspankki on pitänyt euroa pystyssä keinotekoisesti valtavilla roskalainaostoilla lähinnä Italiasta, osin Kreikasta ja niin edelleen — ja suomalaistenkin laskuun. Tämä on nyt loppumassa, koska on pakko lopettaa, ei tällaista voi jatkaa. Se merkitsee sitä, että korot nousevat ja vaikeudet kasautuvat [Puhemies koputtaa] ensi vuonna todella suuriksi.

16.10 **Antero Laukkanen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olen seurannut tätä keskustelua työhuoneessani, ja tämä on kyllä hyvin monipolvinen keskustelu, mutta sen verran haluan sanoa myös, että Suomi on alueellisesti osa Eurooppaa, halusi tai ei. Suomen ei tule pyrkiä eristäytymään muusta maailmasta vaan aktiiviseen vuorovaikutukseen muun maailman kanssa. Maailma ei ole enää sellainen, että maat täällä voivat — tai voivat tietysti, mutta maiden ei tulisi olla sellaisia, että ne jäävät ikään kuin omaan saarekkeeseensa muun vuorovaikutuksen ulkopuolelle.

Pidän tärkeänä sitä, että meillä on vahva EU-kriittisyys, vahva itsenäinen näkemys siitä, mitä me valtiona olemme ja haluamme. Mutta omia etujamme me emme voi edistää sillä, että me eristäydymme kaikesta, ja tästä keskustelusta ja tästä suunnasta haluan kyllä sanoutua irti. [Puhemies koputtaa] Olen EU-kriittinen mutta rakentava sellainen.

16.12 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomen tie on ollut aina kohti länttä, ja aikoinaan Urho Kaleva Kekkonenkin teki valtavasti töitä, että meidän puolueettomuutemme olisi tunnustettu, ja hänen selvä suuntansa oli siihen, että me tarvitsemme välttämättä länsiyhteyttä. Se on aivan oikea tie ollut, mutta sillä samalla tiellä on pitänyt muistaa se, että Suomen tie on ollut aina rauhan rakentaminen ja yhteistyökumppanien hakeminen. Urho Kekkonenhan sanoi aikoinaan, että pidetään ystävät lähellä ja vihamiehet mahdollisimman kaukana. Eurooppa on meille hyvin luontainen yhteistyökumppani ollut aina, ja länsimainen vapaus ja demokratia, mihin Suomikin kuuluu ja joita olemme myös usein puolustaneet asein, tarkoittavat sitä, että meidän on sitten autettava ihmisiä niin, että tämä avoin yhteiskunta säilyisi tässä maailmassa ja Euroopassa mahdollisimman hyvin. YK:ssa teemme arvokasta työtä myös tämän päämäärän toteuttamiseksi, mutta meidän on syytä muistaa aina se, että kun pidämme oman kansakuntamme ja taloutemme kunnossa ja käymme ulkomaankauppaa ja teemme yhteistyötä muiden kansakuntien kanssa, niin tämä päämäärä saattaa toteutua, mutta jos eristäydymme, niin se on se vihoviimeinen tie.

16.13 **Tytti Tuppurainen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Lindtmanin tavoin irtisanoudun jyrkästi perussuomalaisten kansanedustaja Tavion natsi-Saksa-vertauksesta, ja aivan yhtä epäonnistunut on se vertaus, joka täällä usein aiemmin on kuultu, missä EU:ta verrataan Neuvostoliittoon. EU ei ole kansojen vankila vaan vapaiden maiden vapaata yhteistyötä.

Puhemies! Lukuun ottamatta näitä puheita keskustelu tänään tässä salissa on ollut varsin yksituumaista, ja iloitsen siitä. Iloitsen myös siitä, että kun me ryhdyimme yhdessä valmistautumaan Suomen tulevaan, heinäkuussa alkavaan puheenjohtajakauteen, me saavutimme yksituumaisuuden siinäkin asiassa. Se on kyllä ihan valtava voimavara, olipa tuleva hallitus mikä tahansa.

Kun uusi puheenjohtajakausi Suomelle koittaa, se tulee erittäin vaikeaan ajankohtaan. Ei ole varmuutta siitä, milloin uusi komissio aloittaa toimintansa, ja puheenjohtajamaalta odotetaan nyt ehkä enemmän ja suurempaa johtajuutta kuin sellaisella puheenjohtajakaudella, joka olisi tullut muussa tilanteessa. [Puhemies koputtaa] Tätä kansallista yksimielisyyttä on syytä vaalia.

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Nyt pääministeri Sipilän vastauspuheenvuoro, 3 minuuttia, olkaa hyvä.

16.14 **Pääministeri Juha Sipilä:** Arvoisa puhemies! Me kävimme suunnilleen puolitoista vuotta sitten keskustelun EU:n tulevaisuudesta, ja silloin kävimme sitä Rooman julistuksen pohjalta. Siellä on kaksi pääpilaria: kasvu ja työpaikat sekä turvallisuus. Kasvu ja työpaikat jakautuvat kahteen pilariin: ”vauras EU” ja ”sosiaalinen EU”. Tähän on viitattu täällä muutaman kerran. ”Vauras EU” -alueella kyllä vahvat sisämarkkinat ovat semmoinen alue, josta Suomi on äärettömästi hyötynyt EU-jäsenyytensä aikana.

Sitten tämä sosiaalinen ulottuvuus: Itse katson, että tästä koheesiopolitiikasta ja vahvoista sisämarkkinoista ovat hyötyneet viimeksi tulleet maat kaikkein eniten, ja pikkuhiljaa myöskin nämä erot jäsenmaiden välillä tasoittuvat. Mitä se sosiaalinen ulottuvuus sitten tämän lisäksi voisi olla? Sosiaalinen suojelu, yhdenvertaisuus- ja tasa-arvoasioita, reilut työmarkkinat — tämäntyyppisiä kysymyksiä. Mutta sen sijaan sitä en ole kannattanut, että sosiaalinen pilari etenisi yhteiseen sosiaaliturvaan, jossa jakaisimme yhteisvastuuta tämän koheesiopolitiikan lisäksi vielä tällä sektorilla.

Sitten turvallisuussektori: Täällä on viitattu moneen kertaan sääntöihin perustuvaan kansainväliseen järjestelmään ja sen puolustamiseen, monenväliseen kauppajärjestelmään, kansainvälisiin ilmastotoimiin. Edustaja Niinistö kysyi puheenjohtajakauden ilmastotoimista, ja niistä tulee tammikuun alussa E-kirje eduskunnalle, ja tähän kysymykseen voi siihen asti vaikuttaa ja tietenkin sitten valiokuntakäsittelyssä.

Sitten täällä on noussut tämä MFF elikkä meidän budjettikysymys ja siihen liittyen myöskin omat varat eli verotus. Lähtökohta on ollut se Suomella koko ajan, että verotus on kansallisissa käsissä ja emme halua viedä sitä EU-tasolle. Mutta olemme suhtautuneet positiivisesti, sanotaan avoimesti, esimerkiksi haittaveroihin ja muoviveroon, ja digivero on sellainen, joka pitää yhteisin toimin saada kuriin. Nämä isot jätit eivät maksa käytännössä veroa mihinkään. EU-tasoinen ratkaisu tuntuu vähän liian köykäiseltä, liian pieneltä alueelta, ja siihen pitäisi löytää globaali ratkaisu ensisijaisesti, mutta voi olla, että siihenkin on löytymässä sitten ratkaisu, joka esimerkiksi kohdentuisi nettimainontaan ja netti-ilmoitteluun.

Vielä muutama sana tuosta monivuotisesta budjettikehyksestä: Ensinnäkin edustaja Arhinmäki nosti esille, että pitää katsoa kokonaisuutta ja tehtäviä ja budjetille realistinen taso. Tämä on ollut juuri se lähtökohta. Taso on liian korkea. Maaseudun kehittämiseen tarvitaan 20 miljardia lisää. Se on siinä meidän esityksessämme mukana. Miten se on mahdollista? Se on mahdollista sillä tavalla, että hillitään budjetin kasvattamista muilla sektoreilla lukuun ottamatta tutkimusta ja kehittämistä, joiden kasvattamista olemme tukeneet komission ehdotuksen mukaisesti. Me olemme tukeneet kaikkia niitä uusia alueita, mitä siellä on, ja olemme hyvin yksityiskohtaisesti käyneet komission kanssa tämän Suomen ehdotuksen läpi, mutta kyllä tässäkin käy todennäköisesti niin, että tämän käsittely siirtyy sinne Suomen puheenjohtajuuskaudelle. Emme pääse tällä viikolla varmastikaan tässä eteenpäin sillä tavalla, että nykyinen parlamentti käsittelisi monivuotisen rahoituskehyksen, vaan se siirtyy sitten Suomen puheenjohtajakaudelle.

Kiitoksia rakentavasta keskustelusta, ja vielä kerran lämmin kiitos parlamentaarisesta työstä tämän puheenjohtajuuskauden ohjelman valmistelussa. Siitä tulee nyt hyvä, kun se on porukalla tehty.

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Meillä on vielä hiukan aikaa jäljellä ja muutama, jotka eivät ole saaneet pitää puheenvuoroa.

16.18 **Veera Ruoho kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Ville Niinistö puhui aiemmin informaatiovaikuttamisesta, valheellisen ja virheellisen tiedon levittämisen uhasta, populismin raaka-aineesta. Edustajat Lindtman ja Tuppurainen jo irtisanoutuivat, uskoakseni myös meidän muidenkin puolesta, edustaja Tavion tyrmistyttävästä puheenvuorosta. Itse kiinnitin huomiota siihen, kun sanottiin, että täällä on vain vähemmistö isänmaallisia, jotka ajavat isänmaan etua. [Laura Huhtasaaren välihuuto] Mihin matematiikkaan tämä perustuu? Minä olen siinä käsityksessä, että täällä istuu 200 kansanedustajaa, joista jokainen tekee sydämellään työtä tämän isänmaan ja kansalaisten hyväksi. [Välihuutoja perussuomalaisten ja sinisten ryhmistä]

16.19 **Eero Reijonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Aikanaan, kun Suomen kansa äänesti EU:hun liittymisestä, turvallisuuskysymykset nousivat hyvin keskeiseen rooliin ainakin omassa maakunnassani, kun keskustelin ihmisten kanssa. Ne ovat ajankohtaisia toki tänäkin päivänä.

Koheesiopolitiikalla on ollut iso merkitys tuolla syrjäisimmillä alueilla, ja toivottavasti se jatkuu samankaltaisena. Pääministeri nosti verotuksen: on äärettömän tärkeätä, että jokainen jäsenmaa itse päättää verotuksestaan. Se on ihan keskeinen asia. Tässäkin salissa on ollut hieman erilaisia linjauksia siinä. Kun aikanaan Kreikan tukipakettia käsiteltiin, vastustus oli kovaa. Tarkastusvaliokunta on käsitellyt tätä asiaa, ja nyt näyttää siltä, että siitäkin sitten loppujen lopuksi selvitään.

Mutta tähän Euroopan unioniin ja sen kannatukseen: Aika paljon ihmiset kiinnittävät huomiota siihen, onko meillä samanlaiset etuudet kuin muissakin jäsenmaissa. Nostan yhden asian, joka on pieni asia, mutta kuitenkin monille suomalaisille tärkeä: petopolitiikka. Kun siirrymme tuosta rajan yli Viroon, siellä on ihan erilaiset järjestelmät kuin Suomessa, ja tässä pitäisi päästä minusta samanlaiseen järjestelmään petopolitiikan osalta koko Euroopan unionin alueella.

16.21 **Teuvo Hakkarainen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pääministerille ilmastonmuutoksesta: Katowicessa Puola sanoi heti, että ei aio vähentää päästöjä. Saksa lisää kivihiilen käyttöä. Sitä vastoin hallitus on esittänyt, että irrottautuu EU:n rintamasta polttoaineen sekoitevelvoitteissa ja kaksinkertaistaa Suomen velvoitteet, mikä nostaa polttoaineen hintaa pumpulla. Ja se tarkoittaa myös sitä, että maaseutu alkaa tyhjentymään entisestään. Aikooko nyt pääministeri puuttua tähän sillä tavalla, että maaseudulla asumisen kustannukset eivät nouse kohtuuttomiin? Muun muassa tämä sekoitevelvoite tulee nostamaan polttoaineitten hintoja, myös lämmityksen hintaa.

16.22 **Laura Huhtasaari ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tosiaankin, jotain rajaa. Täällä keskustelussa on vihjailtu, että meidän tahtomme pitää Suomi turvallisena liittyisi jollain tavalla siihen, että me haluaisimme pistää rajat kiinni erivärisiltä, kuten vasemmistoliiton puheenjohtaja vihjasi. Tämä on törkeää. On normaalia valtionhoitoa, että kun olemme kiinnostuneita suomalaisten turvallisuudesta, niin maahan saapumiseen tarvitaan lupa. Tarvitaan lupa, ja laillisen prosessin kautta voi saapua maahan. Tämän pitäisi olla itsestään selvää, mutta kun tehdään halpamaista politiikkaa ja ilkeämielisesti leimataan muita puolueita, niin tämä on tulos. Komissio on esittänyt tulevan rahoituskehyksen 2021—2027 kokonaistasoksi 1 161 miljardia euroa. Haluaisin kysyä pääministeriltä: Nouseeko Suomen nettomaksuosuus? Mitä meidän maataloudelle tapahtuu? Entä koheesiorahoille?

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Haluaako pääministeri vastata? Pääministeri Sipilä, 1 minuutti.

16.23 **Pääministeri Juha Sipilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen ehdotus on tasapainoinen ehdotus, jossa turvaamme maatalouden lähtökohdan, ja myöskin budjetin kokonaistaso asettuu suhteessa suurin piirtein nykyiselle tasolle. Me pystymme myöskin tukemaan näitä uusia toimia ja uusia alueita, mihin EU:ta ehdottomasti tarvitaan.

Mutta haluaisin, arvoisa puhemies, myöskin omalta osaltani puuttua perussuomalaisten natsipuheisiin, EU:n vertaamiseen natsi-Saksaan. Se oli erittäin halventava puheenvuoro. Se halventaa myöskin niitä uhreja, joita natsi-Saksan aikana syntyi, ja toivon, arvoisa puhemies, että perussuomalaiset irtisanoutuvat näistä puheista toivottavasti vielä tämän keskustelun aikana. [Oikealta: Kiitos! — Vasemmalta: Hyvä!]

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Onko muita puheenvuoroja? Listalla ei näy puheenvuoropyyntöjä.

16.24 **Li Andersson vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan kiittää pääministeriä tästä puheenvuorosta ja kohdistan edelleen katseeni perussuomalaisten suuntaan, että vielä olisi mahdollisuus tosiaan irtisanoutua tästä puheenvuorosta, mikä tänään kuultiin, minkä lisäksi omalta osaltani haluan myöskin todeta, että on kyllä ristiriitaista yhtäältä syyttää kaikkia muita kansan valitsemia edustajia tässä salissa epäisänmaallisuudesta [Oikealta: Juuri näin!] ja seuraavassa puheenvuorossa sanoa, että on halpamaista leimata muita. [Laura Huhtasaari: Juurihan leimasit!] Kyllä pientä johdonmukaisuutta ja arvokkuutta toivoisi näihin salikeskusteluihin myös perussuomalaisilta.

16.25 **Pekka Haavisto vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Myöskin omalta osaltani haluan kiittää pääministeri Sipilää siitä, että hän hyvin selkeästi ilmaisi hallituksen puolelta kannan näihin fasismiin, natsismiin liittyviin puheenvuoroihin. Jos ajattelee Euroopan unionin historiaa, kuten täällä on viitattu, minkä pohjalle Euroopan unioni on perustettu, toisen maailmansodan karmeiden kokemusten pohjalle ja siihen, että nämä eivät koskaan toistuisi, ja myöskin kaikelle sille muistolle, joka fasismin uhreista Euroopassa oli, heidän arvokkaalle muistolleen, niin minusta on hyvin sopimatonta, että tässä keskustelussa palataan näihin termeihin, fasismiin ja natsismiin, aivan epäasiallisessa yhteydessä. Se halventaa tätä osaa Euroopan historiasta ja näiden henkilöiden muistoa.

16.25 **Pia Kauma kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Myös minä haluan osaltani kiittää tästä keskustelusta kaikkia, jotka ovat siihen osallistuneet, ja olen todella hyvilläni myöskin siitä paperista, jonka yhteistyössä kaikki puolueet ovat saaneet aikaan. Näillä eväillä on hyvä valmistautua Suomen puheenjohtajakauteen.

Olen myöskin samaa mieltä kuin useimmat täällä salissa jo mielipiteensä ilmaisseet. Haluan irtisanoutua ehdottomasti edustaja Tavion natsi-Saksaan liittyvistä puheenvuoroista ja toivon todellakin, että myöskin perussuomalaisten puoluejohto tekee saman. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ei tee!]

Keskustelu päättyi.

Asian käsittely päättyi.